

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA PEDAGOGIKY

MOŽNOSTI SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY S RODINOU

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Iveta Burešová

Učitelství pro mateřské školy

Vedoucí práce: Mgr. Milan Podpera

Plzeň2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni 2015

.....
vlastnoruční podpis

PODĚKOVÁNÍ

Velmi ráda bych poděkovala Mgr. Milanovi Podperovi za odborné rady a cenné připomínky, které přispěly k vypracování této bakalářské práce. Děkuji také paní ředitelce Bc. Marii Hrachovcové za umožnění provedení akčního výzkumu v 91. mateřské škole, Plzeň, Jesenická 11, příspěvková organizace, kolegyním učitelkám a rodičům, kteří vyplnili dotazníky. Poděkování patří i mé matce a příteli za podporu během zpracovávání bakalářské práce.

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINÁL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE.

OBSAH

Úvod	6
1 RODINA A MATEŘSKÁ ŠKOLA	7
1.1 RODINA V ŽIVOTĚ DÍTĚTE PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU	7
1.2 VÝZNAM MATEŘSKÉ ŠKOLY	7
2 SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY	9
2.1 SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY V LEGISLATIVNÍCH DOKUMENTECH	9
2.2 VÝZNAM VZÁJEMNÉ SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY	10
2.3 MOŽNOSTI SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY V BĚŽNÝCH MATEŘSKÝCH ŠKOLÁCH	11
2.4 SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY V ALTERNATIVNÍCH MATEŘSKÝCH ŠKOLÁCH	14
2.4.1 Program Začít spolu	14
2.4.2 Mateřská škola podporující zdraví	16
2.4.3 Waldorfská mateřská škola	17
3 AKČNÍ VÝZKUM SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY	18
3.1 CÍL VÝZKUMU	18
3.2 VÝBĚR METOD	18
3.3 POPIS STÁVAJÍCÍ SPOLUPRÁCE KONKRÉTNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY, RESPEKTIVE TŘÍDY A RODINY	18
3.3.1 Představení konkrétní mateřské školy a třídy A	18
3.3.2 Spolupráce mateřské školy ve Školním a třídním vzdělávacím programu	19
3.3.3 První seznámení rodičů s mateřskou školou	19
3.3.4 První seznámení učitelek s konkrétním dítětem	20
3.3.5 První dny ve třídě A	20
3.3.6 Podávání informací	21
3.3.7 Akce pro děti a rodiče	22
3.4 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	22
3.4.1 Výběrový soubor	22
3.4.2 Návratnost dotazníků	22
3.4.3 Vyhodnocení dotazníků vyplněných rodiči	23
3.4.4 Vyhodnocení dotazníků vyplněných učitelkami	36
3.5 SHRUTÍ VÝSLEDKŮ VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	46
3.6 DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ ROZVOJ SPOLUPRÁCE RODINY A MATEŘSKÉ ŠKOLY	50
ZÁVĚR	52
RESUMÉ	53
SEZNAM LITERATURY	54
PŘÍLOHY	I
PŘÍLOHA A	II
PŘÍLOHA B	III
PŘÍLOHA C	IV
PŘÍLOHA D	V
PŘÍLOHA E	VI
PŘÍLOHA F	VII
PŘÍLOHA G	VIII
PŘÍLOHA H	XIII

Úvod

Téma bakalářské práce jsem si vybrala, jelikož jsem přesvědčena, že vzájemná spolupráce mateřské školy a rodiny je nedílnou a velmi důležitou součástí výchovně vzdělávacího procesu v mateřské škole a ovlivňuje rozvoj dítěte. Pracuji jako učitelka mateřské školy již 30 let a myslím si, že spolupráce s rodiči v naší třídě je na dobré úrovni, což bych chtěla svou prací potvrdit či vyvrátit a obohatit spolupráci mateřské školy s rodinou o nové nápady a možnosti.

Cílem mé bakalářské práce je dle získaných údajů zjistit, zda spolupráce s rodinou v konkrétní mateřské škole a zejména v konkrétní třídě mateřské školy oboustranně funguje, případně v jakých oblastech má rezervy. Má pozitivně ovlivnit další spolupráci konkrétní mateřské školy a rodiny, doporučit nové možnosti učitelkám této mateřské školy, případně ostatním učitelkám jiných mateřských škol.

Teoretická část bakalářské práce popisuje rodinu a mateřskou školu jako instituce, které se podílejí na předškolní výchově a vzdělávání dítěte a zkoumá možnosti jejich vzájemné spolupráce. Zabývá se také rámcem povinností a úkolů, které by měla mateřská škola naplnit v oblasti spolupráce rodiny a mateřské školy dle závazných dokumentů předškolního vzdělávání. Popisuje spolupráci mateřské školy a rodiny v alternativních mateřských školách.

Praktická část formou empirického akčního výzkumu analyzuje a hodnotí dosavadní spolupráci mateřské školy a rodiny v jednotlivých třídách konkrétní mateřské školy. Podrobněji popisuje spolupráci v konkrétní třídě mateřské školy. Hledá další možnosti zkvalitnění spolupráce jak v odborné literatuře, v alternativních mateřských školách, tak v návrzích rodičů a učitelek, které vyplývají z výzkumného šetření. Výzkumné šetření je provedeno formou dotazníků, jejichž respondenti jsou rodiče dětí všech tříd konkrétní mateřské školy a učitelky této mateřské školy.

1 RODINA A MATEŘSKÁ ŠKOLA

Pro vývoj malého dítěte je významná celá řada lidí. Za nejdůležitější jsou považováni rodina, učitelé a ostatní děti, s nimiž se setkává. (Bruceová, 1996)

Rodič je dítěti přirozeným vychovatelem, vytváří s dítětem domov, který je pro ně spolehlivým, bezpečným a láskyplným zázemím. V mateřské škole jsou odborně vybavené, profesionálně zdatné učitelky, které se stávají vůdčími aktéry školní edukace dítěte. (Helus, 2009)

1.1 RODINA V ŽIVOTĚ DÍTĚTE PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

Období předškolního věku, které je většinou chápáno jako období od tří do šesti let, je úzce spjato s rodinou. Dítě je v tomto období silně provázáno svými nejbližšími a oni s ním. Rodina by měla dítěti zajišťovat důvěrnou lidskou blízkost, biologické potřeby a péči, bezpečí, vztahovou oporu, lásku a první poznatky o světě. To vše je pro dítě významným přínosem pro jeho další životní stabilitu. (Koťátková, 2014)

Šmelová (2004) uvádí, že rodina je významný výchovný činitel, který představuje soubor složitých sociálních vztahů, má svoji morálku, zvyky, zájmy a cíle. Jde o základní, nejpřirozenější prostředí, které by mělo vytvářet optimální podmínky pro rozvoj dítěte. Má nezastupitelné místo v socializaci dítěte, jejím prostřednictvím si dítě postupně uvědomuje své místo ve společnosti.

Rodina je pro dítě základním životním prostředím. Realizuje se v ní první kontakt dítěte se společností, tzv. primární socializace. (Horká, Syslová, 2011)

1.2 VÝZNAM MATEŘSKÉ ŠKOLY

Podle Mertina (2011) v předškolním věku dítě dospěje k odpoutání se od nejbližších dospělých, což vyžaduje zajistit mu pravidelný přístup ke skupině vrstevníků. Nejobvyklejším zařízením je pro tento účel u nás mateřská škola. Představuje vynikající doplněk domácího prostředí, samozřejmě při dobrém pedagogickém vedení.

I Svobodová (2010), uvádí, že úkolem mateřské školy je doplnit rodinnou výchovu a zajistit další předškolní vzdělávání. Dodává ale, že rodiče by neměli být pasivními konzumenty služby, kterou mateřská škola nabízí, ale spolu s dětmi by se měli stát jejími rovnocennými partnery.

Dítě většinou poprvé opouští bezpečí rodiny, postupně se zařazuje do širších sociálních vztahů a musí zde zažít přijetí. V rodině prožívá přijetí bezpodmínečné, je velebeno a hýčkáno. V mateřské škole se setkává s vrstevníky, s nimiž si hraje, povídá, ale prožívá i první hádky, konflikty i potyčky. Už to není přijetí samozřejmé, musí se o něj přičinit. Tento proces by měli rodiče jen doprovázet, povzbuzovat, případně se stát rádci.

Mateřská škola nabízí dítěti kontakt s dětmi přibližně téhož věku a vývojové úrovně, což je jiné než v rodině. Dítě si tedy doplňuje vědomí vlastního já vztahem ke „své generaci“. (Matějček, 1992) Dochází k sekundární socializaci. (Horká, Syslová, 2011)

Mateřská škola je jako instituce v mnohém důležitější než základní škola. Nástup dítěte do mateřské školy je vlastně první setkání rodiny se školstvím a první dojmy tohoto setkání mohou ovlivnit celý další vzdělávací proces dítěte i jeho vztah k učení a vědění celkově.

Dítě si tedy v mateřské škole rozšiřuje sociální vazby s jinými lidmi a jinými dětmi. Dochází k velkému pokroku v dovednostech, znalostech, sociálních zkušenostech a vývoji osobnosti dítěte. K tomu je důležité vedení rodičů, pomoc mateřské školy a jejich vzájemná spolupráce. (Lažová, 2013)

2 SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY

Psychologický slovník (Hartl, Hartlová, 2009) vysvětluje význam slova spolupráce = kooperace jako *součinnost několika osob či skupin zaměřená k dosažení téhož cíle*. V našem případě jsou těmito skupinami rodina a mateřská škola a jejich společným cílem je výchova a vzdělávání dítěte předškolního věku.

2.1 SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY V LEGISLATIVNÍCH DOKUMENTECH

V Úmluvě o právech dítěte ve znění přijatém v České republice, se píše v článku 18, že rodiče nebo v odpovídajících případech zákonní zástupci mají prvotní odpovědnost za výchovu a vývoj dětí. Stát rodičům či zákonným zástupcům poskytuje potřebnou pomoc při plnění jejich úkolu výchovy dětí a zabezpečuje rozvoj institucí, zařízení a služeb pro děti.

Ve shodě s Úmluvou o právech dítěte, se stala tedy rodina zásadním a hlavním vychovatelem dítěte a mateřská škola pouhým doplňkem, který má podporovat rozvoj individuálních možností každého dítěte v úzké spolupráci s rodinou. (Sedláčková, Syslová, Štěpánková, 2012)

Vyhláška č.14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 43/2006 Sb. a vyhlášky č. 214/2012 Sb., & 1 odstavec 1 uvádí, že:

Mateřská škola spolupracuje se zákonnými zástupci dětí a dalšími fyzickými a právními osobami s cílem vyvíjet aktivity a organizovat činnosti ve prospěch rozvoje dětí a prohloubení vzdělávacího a výchovného působení mateřské školy, rodiny a společnosti.

Stěžejním dokumentem, který vymezuje hlavní požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku uskutečňované ve vzdělávacích institucích zařazených do sítě škol a školských zařízení, je Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (Smolíková, 2004). Ten hovoří o spolupráci mateřské školy a rodiny takto:

Úkolem institucionálního předškolního vzdělávání je doplňovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení. (Smolíková, 2004, s. 5)

V kapitole „Spoluúčast rodičů“ uvádí podmínky, za kterých je spolupráce rodiny a mateřské školy plně vyhovující. Jsou jimi:

- Spolupráce na základě partnerství – oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt, ochota;
- Sledování potřeb dětí, respektive rodin ze strany mateřské školy
- Možnost rodičů podílet se na dění v mateřské škole, pravidelná informovanost o dění v mateřské škole;
- Pravidelná informovanost rodičů o dítěti a jeho individuálních pokrocích ze strany pedagogů;
- Ochrana soukromí rodiny, diskrétnost při práci s důvěrnými informacemi;
- Podpora rodinné výchovy, nabídka poradenského servisu.

Konkretizaci těchto podmínek by pak měl obsahovat Školní vzdělávací program, respektive Třídní vzdělávací program.

2.2 VÝZNAM VZÁJEMNÉ SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY

Mateřská škola se spolupodílí na výchově a rozvoji dětí, což vyžaduje její dobrou spolupráci s rodinou, která by měla být uskutečňována na úrovni partnerství, oboustranné důvěry, otevřenosti a respektu. (Šmelová, 2004)

Klíč k partnerství s rodiči spočívá v umění najít k nim vhodný přístup, který rodinu podporuje, staví na ní a neničí to, co rodiče tvoří. (Bruceová, 1996, s.103)

Vzájemná součinnost mezi mateřskou školou a rodinou pomůže dítěti v prvních krocích do širší společnosti, ale i k ochotě učit se novým věcem. Mateřské školy se proto většinou snaží přesvědčit rodiče, aby vztahy mezi nimi a mateřskou školou byly pozitivně provázané, a ne striktně oddělené, aby dítě chápalo svět jako společný a dobrý. Citlivá výchova a rozvíjení dítěte by se tak mělo stát společným zájmem rodiny a mateřské školy. (Koťátková, 2014) Pokud totiž mateřská škola ignoruje lidi a domov, v němž dítě žije, nespolupracuje s nimi, znamená to, že mu brání, aby si vytvořilo spojení mezi domovem a mateřskou školou. Požaduje vlastně od dítěte, aby žilo ve dvou oddělených světech. (Bruceová, 1996)

Každá učitelka potřebuje pro dobré poznání dítěte a adekvátní podporu jeho rozvoje, poznatky z prostředí, které jej ovlivňuje a utváří jeho osobnost – a právě tím je rodina. (Horká, Syslová, 2011, s. 25) Do mateřské školy přicházejí děti z různých prostředí rodin. Jiné může být např. ekonomické zázemí rodiny, počet dětí v rodině, složení rodiny, vzdělání rodičů nebo kulturnost rodinného prostředí. Je tedy důležité mít prostředí dítěte, ve kterém žije, zmapované. Znamená to, vědět na co navazovat, znát negativní vlivy a umět je vyloučit či řešit. (Šmelová, 2004)

Silnou stránkou mateřských škol, a to zvláště v oblasti osvojování účelných návyků a vytváření žádoucích dovedností dítěte, jsou odborné znalosti učitelek. Mnozí rodiče nečtou odbornou literaturu a kontakt s poučenými odborníky, učitelkami mateřské školy, je jednou z možností, jak rodiče přímo ovlivnit. I rodiče, kteří sami čtou odbornou literaturu, snáze přijímají poznatky a doporučení, jestliže jsou předávány odborníky s praktickými zkušenostmi. (Matějček, 1992) Neznamená to ale, že by učitelka měla rodičům radit, jak dítě vychovávat, ale přijmout rodiče jako partnera a odborníka, respektovat ho, radit se s ním a naslouchat jeho názorům. Společně hledat optimální cestu pro vzdělávání dítěte. (Svobodová, 2010)

Na straně druhé by se zase rodina měla zajímat o to, co všechno probíhá v mateřské škole, blíže poznávat vrstevnickou atmosféru ve třídě svého dítěte. Přicházet do mateřské školy s ochotou, vnímat vlastní dítě v souvislostech, které se vytvářejí při nejrůznějších aktivitách. (Kotátková, 2014)

2.3 MOŽNOSTI SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY V BĚŽNÝCH MATEŘSKÝCH ŠKOLÁCH

Ke spolupráci mateřské školy a rodiny může mateřská škola využít mnoho prostředků. Uvádím možnosti, které nabízí autoři odborných knih:

Podle Sedláčkové, Syslové, Štěpánkové (2012) poskytuje první setkání s rodinou **prvotní informace o dítěti**, které mohou usnadnit adaptaci a jsou základem diagnostické činnosti učitelky. Toto setkání by mělo proběhnout ještě před nástupem dítěte do mateřské školy. Je to také možnost, jak navázat otevřenou neformální spolupráci s rodinou. Učitelky by měly informace zaznamenávat do Záznamu o dítěti a mít připravený manuál s otázkami.

Důležitý je také **adaptační program školy**. Samozřejmostí se již stává, že dítě poprvé vstupuje do mateřské školy s rodičem. Rodič by měl mít ale přístup do třídy kdykoli. Děti totiž chtějí ukázat, kde a s čím si hrají, co vyrábějí.

Informace o škole je možné dle autorek rodičům předávat na schůzkách s rodiči, na nástěnkách, informačních letácích, webových stránkách, ve školním časopise.

Informace týkající se vývoje dětí by se měly uskutečňovat prostřednictvím konzultačních hodin, které by měly mít svá pravidla a zásady. Často učitelky uskutečňují výměnu informací při předávání či vyzvedávání dítěte. Pokud jde o hlubší pohled na dítě a jeho pokroky, nemělo by se využívat těchto chvílí. Učitelka by se v té době měla věnovat dětem, nikoli konzultaci s rodiči, k tomu by měly být určeny nepřímé hodiny.

Rodičům by také měla být dána příležitost **spolupodílet se na plánování programu třídy**, respektive školy. To se může dít pomocí anket či plánů, do kterých mohou rodiče zapisovat například své návrhy aktivit. Možné je také organizovat tzv. plánovací den. Rodiče by se také dle autorek měli účastnit na hodnotících aktivitách, například prostřednictvím dotazníků

Akce pro děti a rodiče, ať už jde o oslavy svátků či tvořivé činnosti, patří k časově náročnějším aktivitám, podle autorek jsou ale nejméně efektivní. Za nejefektivnější považují konzultační hodiny, spolupodílení se na plánování či podíl na autoevaluaci.

Lažová (2013) uvádí, že prvním setkáním rodičů s mateřskou školou bývá **formální setkání s paní ředitelkou a vyplnění dotazníku**. Následuje většinou v červnu **společná schůzka rodičů přijatých dětí**.

Na začátku roku Lažová doporučuje **setkání rodičů a učitelek, které budou mít dítě na starosti**. Učitelky by si měly připravit otázky, které budou rodičům pokládat. Podrobný rozhovor zbaví rodiče úzkosti, jak bude postaráno o jejich dítě a učitelky lépe poznají rodiče. Dobré je vysvětlit rodičům filozofii a režim školy, zjistit, čím mohou rodiče školce přispět, domluvit si formu a intenzitu podávání informací, adaptační program

Komunikace mateřské školy s rodinou probíhá podle Lažové formou třídních schůzek, společných akcí, nástěnek. Na nástěnky se Lažová dívá skepticky, domnívá se, že rodiče nemají čas a klid je čist. Doporučuje spíše dávat rodičům písemné

informace přímo do ruky, aby si je mohli doma v klidu přečíst. Vyzdvihuje moderní komunikační prostředky jako je e-mail či webové stránky školy, zároveň však upozorňuje, že by neměly nahradit osobní kontakt.

Podle Svobodové (2010) je velmi důležitá **komunikace s rodiči**. Již před nástupem dítěte do mateřské školy by měli rodiče obdržet informace, jak mateřská škola funguje. Na úvodní schůzce je dobré se podle autorky zeptat rodičů na negativní vzpomínky na mateřskou školu a vyvrátit tak obavy, které rodiče možná mají. Komunikace mezi učitelkami a rodiči by měla být na úrovni partnerství a mělo by být patrné, že učitelky mají k dítěti pozitivní vztah. Dalším komunikačním prostředkem se může stát školní časopis, který může být vydáván na úrovni mateřské školy či třídy. Může být i společným dílem učitelek a dětí. Obsahuje například plán akcí doplněný obrázky dětí nebo básničky, písničky a hry, které se děti učí.

Svobodová míní, že by učitelky měly rodiče nenásilně **vtáhnout do procesu** mateřské školy, respektive třídy. To se může dít například nabídkou tvořivých aktivit. Doporučuje i výměnu rolí, kdy „lektorem“ tvořivé aktivity se stává rodič. Další možnostmi jsou školní slavnosti, jako například oslavy různých svátků či ukončení tematického celku. Tyto akce nabízejí podle Svobodové neformální rozhovory s rodiči. Zajímavé je rodiče vtáhnout do tvorby Třídního vzdělávacího programu.

I **společné cesty a výlety** mohou podpořit spolupráci rodiny a mateřské školy, pro učitelky je to opět možnost k neformálním rozhovorům a upevňování vzájemných vztahů.

Jako další cestu ke spolupráci rodiny a školy předkládá Svobodová kluby či **centra pro batolata**, kde se rodiče s dětmi scházejí, učitelka nabízí jednoduché hry, zapojí je do cvičení, popovídá si s nimi. Tyto děti pak obvykle ve třech letech nastoupí do mateřské školy a komunikace je již nastavena.

Autorka také doporučuje ustanovení **rodičovské rady** s neformálními přátelskými vztahy. Ta může být nápomocna při komunikaci se zřizovatelem či jinými partnery a pro ředitelku může být oporou při řešení problémů s fungováním školy.

Svobodová klade důraz na budování neformálních vztahů mezi rodiči a mateřskou školou, které přináší učitelce možnost lépe poznat dítě a jeho svět. Uvádí, že je to

složitý a náročný proces. Nedokáže si ale bez něj představit proměnu současné mateřské školy.

Koťátková (2014) za základ spolupráce mateřské školy a rodiny považuje třídní schůzky, den otevřených dveří, konzultační hodiny, výstavy dětských prací, akce, besídky, ale i přítomnost rodičů při výletech nebo vstup rodičů s dítětem do třídy.

Zdrojem informací pro rodiče by měl být Školní vzdělávací program. V něm by mělo být vysvětleno, jak je o děti pečováno, co se v mateřské škole děti učí, jak jsou připravovány na základní školu. Také by měl navrhnout možnosti spolupráce pro rodiče a odkaz, kde mohou nechávat případné náměty.

„Zájmovým čtením“ pro rodiče by pak měl být Třídní vzdělávací program, který pomáhá rodičům orientovat se v konkrétních denních aktivitách. Musí být tedy rodičům dostupný. Ví-li rodiče, co děti v mateřské škole dělají a o co se učitelky snaží, mohou na to navazovat ve volném čase. Prohlubují tak tím svůj podíl na vzdělání a dítěti to opět ukazuje propojenost rodiny a mateřské školy.

2.4 SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY V ALTERNATIVNÍCH MATEŘSKÝCH ŠKOLÁCH

Pro popis spolupráce mateřské školy a rodiny v alternativních mateřských školách jsem si vybrala tři typy mateřských škol – Program Začít spolu, Mateřskou školu podporující zdraví a Waldorfskou mateřskou školu, Tyto typy mateřských škol považují totiž spolupráci mateřské školy a rodiny za stěžejní.

2.4.1 PROGRAM ZAČÍT SPOLU

Vzdělávací program Začít spolu, v mezinárodním označení Step by Step, je v České republice realizován od roku 1994. Je součástí mezinárodní vzdělávací sítě a zaštitěn mezinárodní organizací International Step by Step Association (ISSA). Tato asociace byla založena s cílem podporovat demokratické principy a posilovat zapojení rodičů a komunity do vzdělávání dětí v období předškolního a mladšího školního věku.

Jedním z hlavních principů programu Začít spolu je spolupráce s rodinou. Vychází z předpokladu, že při výchově dítěte má rodina primární a nezastupitelnou roli. Považuje za důležité nabídnout a povzbuzovat možnost spoluúčasti rodiny

při výchově v mateřské škole. Vyzdvihuje neformálnost podstatné části kontaktů mezi školou a rodinou.

Už výběr předškolního zařízení považuje tento program za počátek spolupráce rodiny a mateřské školy. Pedagogický tým seznámí rodiče s podstatou a hlavními principy programu Začít spolu, aby pochopili, že pokud si tento program vyberou, vyplývají pro ně konkrétní důsledky v podobě závazků. Ty jsou obsaženy v dohodě, kterou školka s rodiči uzavírá.

Spolupráce rodiny a mateřské školy probíhá v programu Začít spolu přímou i nepřímou formou.

Přímé formy:

- **Ranní úkol** - jednoduchý úkol zaměřený k tématu, který rodiče dítěti přečtou a případně jim pomohou s jeho splněním, a tak mají možnost hned ráno nahlédnout do dění ve třídě;
- **Účast rodiny přímo ve třídě** – souvislá pomoc učitelkám v průběhu celého dne nebo vstup do třídy a připojení se k činnostem dětí při příchodu dítěte do mateřské školy či při jeho vyzvedávání. Důležitá je vstřícnost a vítanost, aby si rodiče mohli na spoluúčast zvyknout;
- **Setkání učitelů a rodičů** – oboustranná výměna informací o individuálních pokrocích dítěte, plánování a hodnocení krátkodobých i dlouhodobějších cílů, ujasňování postupů. Dochází k nim zpravidla 3 x ročně;
- **Návštěvy učitelů v rodinách** – umožnění lepšího poznání prostředí, ve kterém dítě žije, propojení domova s mateřskou školou;
- **Pomoc při organizování mimoškolních aktivit** – divadla, zoologická zahrada, ozdravné pobyty, školky v přírodě, návštěvy bazénů, jazykové kurzy, výlety, exkurze;
- **Půjčování hraček, knih.**

Nepřímé formy:

- **Vstupní dotazník;**
- **Informace na nástěnkách;**

-
- **Školní časopis či zpravodaj** – vydávaný dle možností mateřské školy;
 - **Zápisníky** – slouží k písemné komunikaci mezi rodiči a mateřskou školou.

Důležité je ujasnit si základní pravidla o vzájemné spolupráci rodiny a mateřské školy, diskutovat o nich s rodiči a viditelně je vyvěsit například na nástěnce pro rodiče. (Gardošová, Dujková, 2003)

2.4.2 MATEŘSKÁ ŠKOLA PODPORUJÍCÍ ZDRAVÍ

Modelový program podpory zdraví v mateřské škole funguje v České republice od roku 1995. V roce 1999 byl inovován a stal se prvním programem, který přinesl po roce 1989 ucelený pohled na postupnou změnu vzdělávání. Podporu zdraví aplikoval do všech oblastí rozvoje dítěte. *Stěžejním cílem programu Škola podporující zdraví je, aby se děti již od mateřské školy naučily postojům, které spočívají v úctě ke zdraví, a praktickým dovednostem chránící zdraví.* (Havlíková, 2000, s. 18)

Jako nejsilnější záruku účinnosti projektu podpory zdraví Mateřská škola podporující zdraví rozvíjí společenství mateřské školy a rodiny, které vzniká prolínáním vlivů rodiny do mateřské školy a opačně, což je možné jen na základě vzájemné tolerance, partnerství a otevřenosti. Využívá k tomu tyto prostředky:

- **Příprava na vstup do mateřské školy** – organizování společných i individuálních setkávání s rodiči, umožnění pobytu s dítětem v prostředí mateřské školy, vysvětlování adaptačního programu rodičům, vedení k jeho využití;
- **Účast rodičů na výchovně vzdělávacím procesu, na akcích školy** – společná odpoledne, oslavy významných dnů v roce, každodenní pohovory o dítěti;
- **Pravidelná setkání s rodiči** - zapojení rodičů do tvorby základních a stěžejních dokumentů, besedy, workshopy. Využití dotazníků, anket pro rodiče ke zjištění názoru na práci školy, návrhy na zlepšení;
- **Nabídka odborné pomoci při řešení problémů** – pravidelná výměna informací o dětech na setkáních s rodiči, společná zamyšlení nad výchovou, návrhy na další působení, konzultace individuálního přístupu při zjištěných problémech dítěte, zabezpečování prevence a nápravy komunikačních poruch,

upozorňování na problémy školní zralosti, zprostředkovávání odborného vyšetření, poskytování odborných rad, nabídka literatury.

Aby se spolupráce dařila, musí být mateřská škola v nabídce spolupráce aktivní, v případě nezdaru hledat příčiny a odstraňovat je. Důležité je také vzájemně si ujasnit představu spolupráce, vzájemná očekávání a požadavky. (Havlínová, 2000)

2.4.3 WALDORFSKÁ MATEŘSKÁ ŠKOLA

Waldorfská pedagogika vychází z myšlenek rakouského filosofa Rudolfa Steinera, který se zabýval zákonitostmi vývoje dítěte, proměn jeho vztahu ke světu a postupně se probouzejícími schopnostmi poznávání. (Smolková, 2007, s. 9) Hlavní rozvoj waldorfských mateřských škol nastal v 80. letech 20. století.

I Waldorfské mateřské školy považují dle Smolkové (2007) co nejširší a mnohostrannou spolupráci rodičů a učitelů za velmi důležitou. Uskutečňuje se různými způsoby a na rozličných úrovních. Zpravidla každý měsíc se rodiče a učitelé scházejí na třídních schůzkách nebo na různých celoškolských setkáních, jakými jsou například měsíční slavnosti, přednášky pro veřejnost, umělecké trhy apod. Rodiče mají možnost účastnit se i vzdělávacích nebo uměleckých kurzů pro učitele. Waldorfské mateřské školy se tak stávají místy setkávání, společné práce a celoživotního vzdělávání.

3 AKČNÍ VÝZKUM SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY

3.1 CÍL VÝZKUMU

Cílem mého výzkumu bylo zjistit, jak vnímají spolupráci mateřské školy a rodiny na 91. mateřské škole, Plzeň, Jesenická 11, příspěvková organizace rodiče a jak učitelky této mateřské školy. Zejména mě zajímá třída A, ve které pracuji jako učitelka. Na základě vyhodnocení dotazníků bych chtěla stanovit konkrétní postupy k případné inovaci či zlepšení spolupráce, doporučit je i ostatním učitelkám naší mateřské školy, případně poskytnout inspiraci i učitelkám jiných mateřských škol.

3.2 VÝBĚR METOD

Pro svou bakalářskou práci jsem zvolila metodu akčního výzkumu, který je v pedagogice *chápán jako nástroj, který učitelům pomáhá lépe poznávat problémy své vlastní praxe a řešit je. Učitel v obtížné dvojroli výzkumníka a aktivního účastníka akce uskutečňuje prostřednictvím akčního výzkumu reflektovanou inovaci své praxe.* (Maňák, Švec, 2004)

Praktická část mé bakalářské práce obsahuje popis spolupráce mateřské školy a rodiny v konkrétní mateřské škole, respektive třídě. Pomocí vytvořených dotazníků pro rodiče dětí a učitelky, které jsem za pomoci třídních učitelek rozdala v únoru 2015, provedu analýzu a vyhodnotím spolupráci této mateřské školy a rodiny. Vyhodnocení provedu formou tabulek, kde uvedu pro přehlednost četnost absolutní i četnost relativní v procentech. V závěru praktické části doporučím postupy k dalšímu zlepšení či prohloubení a inovaci spolupráce mateřské školy a rodiny.

3.3 POPIS STÁVAJÍCÍ SPOLUPRÁCE KONKRÉTNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY, RESPEKTIVE TŘÍDY A RODINY

3.3.1 PŘEDSTAVENÍ KONKRÉTNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY A TŘÍDY A

V91. mateřská škola, Plzeň, Jesenická 11, příspěvková organizace má osm tříd. Šest tříd je umístěno v hlavní budově mateřské školy, dvě na odloučeném pracovišti na vedlejší základní škole. Všechny třídy jsou věkově heterogenní, jedna ze tříd je pro děti s vadami řeči.

Ve třídě A je zapsáno 28 dětí věkově smíšených, znamená to tedy, že se děti i jejich rodiče mění po menších skupinkách tak, jak odcházejí děti do základní školy a jsou přijímány nové. Já ve třídě A působím 6 let.

3.3.2 SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY VE ŠKOLNÍM A TŘÍDNÍM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMU

Školní vzdělávací program 91. mateřské školy, Plzeň, Jesenická 11, příspěvková organizace uvádí podmínky spoluúčasti rodičů (viz Příloha A), které vychází z Rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Píše se zde o tom, že mateřská škola doplňuje rodinnou výchovu a pomáhá zajistit podmínky k aktivnímu rozvoji a učení, zajišťuje provozní dobu tak, aby vyhovovala rodičům. S rodiči se snaží vytvářet partnerský vztah, umožňuje jim volný vstup do třídy po celou dobu školní docházky. Rodiče se také mohou zapojit do tvorby a hodnocení programu mateřské školy, mohou vznášet připomínky, názory, přání. Mateřská škola zajišťuje kvalitní informační systém, jedenkrát týdně nabízí rodičům konzultační hodiny, v případě nestandardních projevů dítěte doporučuje odborné vyšetření. Uskutečňuje netradiční formy aktivit pro rodiče a děti formou odpoledních akcí. (Hrachovcová, 2012)

Třídní vzdělávací program třídy A obsahuje v oddíle Komunikace s rodiči přehled komunikačních možností (viz Příloha B)– každodenní rozhovory při přivádění dítěte do mateřské školy či jeho vyzvedávání, denní zprávy v šatně dětí o tom, co ve školce dělají, nástěnky s informacemi o akcích školy, webové stránky, e-mail s možností psaní připomínek, nápadů a dojmů k tematickým celkům, možnost individuálních konzultací jedenkrát v týdnu v určený den. Samozřejmostí je pořádání odpoledních akcí či tvořivých dílen pro děti a rodiče v rámci tematických celků alespoň šestkrát ročně. (Burešová, Tumová, 2014)

3.3.3 PRVNÍ SEZNÁMENÍ RODIČŮ S MATEŘSKOU ŠKOLOU

První spíše formální setkání s rodiči dětí se děje na Dni otevřených dveří, kde je přítomna paní ředitelka a většina učitelek. Učitelky dle zájmu provázejí rodiče po celé mateřské škole. Rodiče si mohou případně vybrat třídu, ve které se jim líbí a upřednostnit ji v přihlášce do mateřské školy. Nedochozí ale ještě k setkání konkrétní třídní učitelky s rodiči dětí.

V červnu se uskutečňuje schůzka rodičů přijatých dětí s ředitelkou mateřské školy, kde se rodiče dozvědí do jaké třídy a k jakým učitelkám bude jejich dítě zařazeno. Rodiče na této schůzce odevzdají vyplněný Formulář pro vstupní záznam dítěte, (viz Příloha C) vytvořený ředitelkami lochotínských mateřských škol, který obdrželi spolu s přijetím do mateřské školy.

3.3.4 PRVNÍ SEZNÁMENÍ UČITELEK S KONKRÉTNÍM DÍTĚTEM

K prvnímu seznámení s konkrétním dítětem slouží právě Formulář pro vstupní záznam dítěte. Třídní učitelky si jej podrobně prostudují poslední týden v srpnu před nástupem dítěte do mateřské školy a případně si vypíší individuální zvláštnosti jednotlivých dětí. Osobně se tedy učitelky s konkrétním dítětem seznámí až při jeho nástupu do mateřské školy.

3.3.5 PRVNÍ DNY VE TŘÍDĚ A

Některé rodiče známe již předem, jsou jimi například rodiče sourozenců stávajících dětí nebo dětí starších, které též navštěvovaly naši mateřskou školu či přátelé některých rodičů, kteří navštěvují společně s nimi naše akce. Většina rodičů je pro nás však nová.

První dny při nástupu dítěte do mateřské školy nabízíme rodičům postupný adaptační proces. Umožňujeme jim vstup s dítětem do třídy a postupné prodlužování pobytu v mateřské škole. Vstup do třídy mají rodiče povolen kdykoliv po celou dobu školní docházky.

V prvním týdnu v září pořádáme pro rodiče dětí zahajovací třídní aktiv. Začínáme ho v komunitním kruhu v sedu na koberci. Rodiče postupně představí sami sebe a své dítě. Pokud chtějí, řeknou nám, kde pracují, čím by mohli pomoci mateřské škole, respektive třídě a o svém dítěti nám sdělí, co uznají za vhodné říci veřejně. Následují informace od učitelek. Po oficiální části aktivu mají rodiče možnost mluvit s učitelkami soukromě a sdělit jim jakékoliv informace o dítěti.

Během září pořádáme první seznamovací odpolední akci pro děti a rodiče nejčastěji na školní zahradě. Rodiče s dětmi plní úkoly připravené učitelkami a po té si společně u táboráku opékají vuřty. Na této akci učitelky naší třídy nabídnou rodičům tykání, což dle mého názoru vede k neformálnější spolupráci.

3.3.6 PODÁVÁNÍ INFORMACÍ

Hlavním informačním zdrojem pro rodiče ve všech třídách je nástěnka v šatně dětí, kam učitelky průběžně umisťují zejména informace týkající se různých akcí pro děti, jako jsou divadelní představení, výlety, exkurze a jiné, ale také například termíny školních prázdnin, váhy a míry dětí. Dalším zdrojem informací jsou webové stránky mateřské školy. Informace týkající se celé mateřské školy jsou umisťovány na hlavní stránku do složky aktualit. Každá třída má ještě vytvořenou vlastní stránku, kam zaznamenává informace týkající se pouze konkrétní třídy. Ve třídě A ještě využíváme e-mailových adres rodičů a zasíláme informační e-maily.

Každý den vypisujeme ve třídě A pro rodiče souhrn činností, kterými jsme se ten den zabývali a vyvěšujeme je na dveře v šatně dětí. Je zde vyvěšena i okopírovaná titulní strana knihy, kterou čteme dětem na pokračování před odpoledním odpočinkem. Ve třídě proti vstupním dveřím máme vystavené obrázky a předměty související s aktuálním tematickým celkem tak, aby je rodiče ze šatny dětí viděli. Činnosti dětí také téměř každý den fotografujeme a ukládáme fotografie na webové stránky třídy do složek dle tematických celků. Rodiče jsou tak informováni o tématu, které s dětmi momentálně probíráme, o básničkách a písničkách, které se s dětmi učíme, i o proběhlých činnostech. Na sítích či na poličkách v šatně umisťujeme výrobky dětí. Na konci každého tematického celku žádáme rodiče e-mailem o jeho zhodnocení. Hodnocení rodičů pak vkládáme do Třídního vzdělávacího programu. (viz Příloha D)

Rodičům dětí nabízíme ve všech třídách mateřské školy konzultační hodiny a to každý čtvrtek od 16 do 17 hodin. Zde se rodiče mohou dozvědět, jak se jejich dítě projevuje v mateřské škole, jaké dělá pokroky. Této nabídce využívají rodiče jen minimálně, většinou jen před zápisem do základní školy, pokud se potřebují ujistit, zda je jejich dítě zralé a připravené na vstup do základní školy či zda potřebuje odklad školní docházky.

V naší třídě A máme po dobu předávání dětí do mateřské školy a jejich vyzvedávání otevřené dveře. Rodič tak kdykoli může pohovořit s učitelkou či vstoupit do třídy.

Také děti mají možnost předávat informace o dění v rodině. Slouží nám k tomu talisman třídy – plyšový kapřík Pepík a zápisník s názvem Deníček kapříka Pepíka. Každý pátek si jedno z dětí hrdě odnáší na víkend plyšového kapříka a jeho deníček domů. Rodič napíše do deníčku, co talisman u nich o víkendu zažil a může připojit

fotografie nebo kresby. Dítě pak v pondělí vypráví o zážitcích z víkendu a učitelky ho doplní přečtením příběhu z deníčku. (viz Příloha E)

3.3.7 AKCE PRO DĚTI A RODIČE

Některé odpolední akce pro děti a rodiče jsou pořádány mateřskou školou - Rozsvícení vánočního stroměčku a zpívání koled na zahradě mateřské školy, Oslava Mezinárodního dne dětí, Slavnostní rozloučení s předškoláky a podobně.

Jiné akce si pořádají konkrétní třídy samy – některé častěji, jiné méně často, záleží na třídních učitelkách. Třída A, ve které pracuji, pořádá akce pro děti a rodiče poměrně často. Na každé z těchto odpoledních akcí děti předvedou rodičům, co se v daném tématu naučily. Není to nacvičené vystoupení, ale ukázka toho, co děti běžně v mateřské škole v rámci tématu dělají. Po ukázce si děti s rodiči vytvoří nějaký výrobek či plní úkoly připravené učitelkami k danému tématu. Následuje neformální posezení rodičů u kávy a volné hry dětí v prostorách třídy či na školní zahradě, kde bývá posezení zpestřeno opékáním vuřtů na ohni. Tato setkání slouží ke sblížení učitelek s rodiči, ale i rodičů mezi sebou. (viz Příloha F)

3.4 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

3.4.1 VÝBĚROVÝ SOUBOR

Analyzuji a hodnotím spolupráci mateřské školy a rodiny a popisuji spolupráci mateřské školy, respektive třídy na 91. mateřské škole, Plzeň, Jesenická 11, příspěvková organizace, ve které v současné době pracuji jako učitelka.

K vyplnění dotazníků byli, s laskavým svolením ředitelky školy, osloveni rodiče z šesti tříd a všechny učitelky této mateřské školy.

3.4.2 NÁVRATNOST DOTAZNÍKŮ

Rodičům bylo do 6 tříd, z nichž jedna je pro děti s vadami řeči, tudíž se sníženým počtem dětí, rozdáno celkem 121 dotazníků typu A (viz Příloha G). Na třídu A bylo rozdáno 25 dotazníků, na třídu B 23 dotazníků, na třídu C 22 dotazníků, na třídu D 23 dotazníků, na třídu E 19 dotazníků a na třídu F 9 dotazníků. Zpět se vrátilo celkem 91 dotazníků. Návratnost dotazníků je 75 %. (viz Tabulka 1)

Pro nestejný počet odevzdaných dotazníků na jednotlivých třídách jsem pro přehlednost stanovila četnost absolutní a četnost relativní (%).

Tabulka 1 Počet vydaných a vrácených dotazníků rodičům

Třída	A	B	C	D	E	F	Celkem
Vydáno	25	23	22	23	19	9	121
Vráceno	24	16	16	21	9	5	91
%	96 %	70 %	73 %	91 %	47 %	55 %	75 %

Všem 16 učitelkám mateřské školy, včetně paní ředitelky, byl rozdán dotazník typu B (viz Příloha H). Všechny dotazníky byly vyplněné vráceny. Návratnost dotazníků je 100 %.

I u dotazníků pro učitelky jsem stanovila četnost absolutní a četnost relativní v procentech.

3.4.3 VYHODNOCENÍ DOTAZNIKŮ VYPLNĚNÝCH RODIČI

Otázka 1 Kolik let je vašemu dítěti?

Otázka 2 Jak dlouho vaše dítě navštěvuje mateřskou školu?

Otázka 3 Jakého pohlaví je vaše dítě?

Tabulka 2 Věk dítěte, doba, po kterou navštěvuje mateřskou školu a pohlaví dítěte

	3 roky		4 roky		5 let		6 let		7 let			
	ch	d	ch	d	ch	d	ch	d	ch	d		
1. rok	11	5	7	9	0	0	0	0	0	0	32	35 %
2. rok	0	1	2	1	6	9	1	2	1	0	23	26 %
3. rok	0	0	0	0	17	5	3	7	0	0	32	35 %
4. rok	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	4	4 %
	11	6	9	10	23	14	6	9	3	0	91	100%
	17 (19 %)		19 (21 %)		37 (41 %)		15 (16 %)		3 (3 %)			

Z tabulky 2 vyplývá, že nejvíce, tedy 37 (41 %) rodičů, kteří vyplnili dotazník má v mateřské škole 5 leté dítě. 19 (21 %) rodičů má dítě 4 leté, 15 (16 %) rodičů 6 leté dítě, 17 (19 %) rodičů 3 leté a 3 (3 %) rodiče mají v mateřské škole dítě 7 leté, tedy s odkladem školní docházky.

32 (35 %) dětí rodičů, kteří vyplnili dotazník, navštěvují mateřskou školu 3. rokem, stejný počet 32 (35 %) dětí 1. rokem, 23 (26 %) dětí 2. rokem a 4 (4 %) děti 4. rokem.

Tabulka 2 také ukazuje, jakého pohlaví jsou děti dotazovaných rodičů.

Věk, pohlaví ani doba, kterou dítě navštěvuje mateřskou školu, neměla vliv na odpovědi rodičů, proto dále vyhodnocuji dotazník pouze po třídách.

Otázka 4 Jakým způsobem jste se seznámili vy a vaše dítě s mateřskou školou?

Tabulka 3 Způsob seznámení s mateřskou školou

	Při zápisu do MŠ		Den otevřených dveří		Webové stránky		Jinak	
A	4	17 %	9	38 %	11	46 %	5	21 %
B	4	25 %	2	13 %	9	56 %	2	13 %
C	2	13 %	8	50 %	5	31 %	3	19 %
D	5	24 %	7	33 %	5	24 %	5	24 %
E	3	33 %	3	33 %	2	22 %	1	11 %
F	2	40 %	0	0 %	2	40 %	1	20 %
	20	22 %	29	32 %	34	37 %	17	19 %

Tabulka 3 ukazuje, že 34 (37 %) rodičů se seznámilo s naší mateřskou školou zhlédnutím webových stránek. 29 (32 %) rodičů využilo Den otevřených dveří, 20 (22 %) rodičů se seznámilo s mateřskou školou při zápisu dítěte a 17 (19 %) rodičů jinak – měli již v mateřské škole staršího sourozence, či rodinný příslušník je nebo byl zaměstnancem mateřské školy.

Otázka 5 Jakým způsobem jste se seznámili vy a vaše dítě s konkrétní třídou a třídními učitelkami?

Tabulka 4 Způsob seznámení s konkrétní třídou a třídními učitelkami

	Při nástupu do MŠ		Před nástupem do MŠ		Třídou navštěvoval sourozenec		Jinak	
A	13	54 %	3	13 %	5	21 %	5	21 %
B	10	63 %	2	13 %	3	19 %	1	6 %
C	11	69 %	3	19 %	1	6 %	1	6 %
D	10	48 %	2	10 %	9	43 %	0	0 %
E	6	67 %	1	11 %	1	11 %	1	11 %
F	2	40 %	1	20 %	1	20 %	1	20 %
	52	57 %	12	13 %	20	22 %	9	10 %

S konkrétní třídou a učitelkami se 52 (57 %) rodičů a jejich dětí seznámilo až při nástupu dítěte do mateřské školy. 20 (22 %) rodičů uvedlo, že konkrétní třídu i učitelky již znali, jelikož třídu navštěvoval starší sourozenec. Jen 12 (13 %) rodičů a jejich dětí se seznámilo s konkrétní třídou a učitelkami svého dítěte před nástupem

dítěte do mateřské školy. 9 (10 %) rodičů uvedlo jinou variantu. V jednom případě třídu navštěvoval otec, dva rodiče uvedli, že rodinný příslušník je nebo byl zaměstnancem mateřské školy, ostatní dostali doporučení od kamarádek.

Otázka 6 Uvítali byste jiný způsob seznámení s konkrétní třídou a třídními učitelkami? Jaký?

Tabulka 5 Způsob seznámení s konkrétní třídou a třídními učitelkami

	Představení učitelek na informační schůzce		Odpolední setkání před nástupem dítěte do MŠ		Rozhovor s učitelkami před nástupem dítěte do MŠ		Vyhovuje současná forma	
A	2	8 %	9	38 %	3	13 %	12	50 %
B	4	25 %	4	25 %	1	6 %	7	44 %
C	4	25 %	5	31 %	1	6 %	6	38 %
D	4	19 %	7	33 %	1	5 %	10	48 %
E	0	0 %	1	11 %	0	0 %	8	89%
F	0	0 %	1	20 %	1	20 %	3	60 %
	14	15 %	27	30 %	7	8 %	46	51 %

46 (51 %) rodičů uvedlo, že jim vyhovuje současná forma seznámení s konkrétní třídou a konkrétními učitelkami jejich dítěte. 27 (30 %) rodičů by uvítalo odpolední setkání s konkrétními učitelkami svého dítěte před nástupem do mateřské školy. 14 (15 %) rodičů by uvítalo představení konkrétních učitelek na informační schůzce v červnu. 7 (8 %) rodičů by uvítalo rozhovor s konkrétními učitelkami svého dítěte před nástupem dítěte do mateřské školy. Jiný způsob rodiče nenavrhli.

Otázka 7 Jakým způsobem jste seznámili třídní učitelky s individualitou vašeho dítěte?

Tabulka 6 Způsob seznámení třídních učitelek s individualitou dítěte

	Pohovor s učitelkami před nástupem dítěte do MŠ		Pohovor s učitelkami na úvodním aktivu		Vyplnění dotazníku o dítěti vytvořený MŠ		Při nástupu do MŠ	
A	1	4 %	3	13 %	18	75 %	10	42 %
B	2	13 %	2	13 %	8	50 %	5	31 %
C	0	0 %	2	13 %	8	50 %	7	44 %
D	4	19 %	1	5 %	15	71 %	5	24 %
E	0	0 %	0	0 %	7	78 %	2	22 %
F	3	60 %	0	0 %	3	60 %	0	0 %
	10	11 %	8	9 %	59	65 %	29	32 %

59 (65 %) dotazovaných rodičů uvedlo, že třídní učitelky seznámili s individualitou svého dítěte vyplněním dotazníku sestaveného mateřskou školou. 29 (32 %) rodičů seznámilo učitelky s individualitou svého dítěte až při nástupu do mateřské školy, 10 (11 %) rodičů pohovorem s učitelkami před nástupem dítěte do mateřské školy a 8 (9 %) rodičů pohovorem s učitelkou na zahajovacím třídním aktivu. Jiný způsob rodiče neuvedli.

Otázka 8 Uvítali byste jiný způsob seznámení s individualitou vašeho dítěte třídními učitelkami?

Tabulka 7 Jiný způsob seznámení učitelek s individualitou konkrétního dítěte

	Osobní pohovor s učitelkou před nástupem dítěte do MŠ		Osobní pohovor s učitelkou na úvodním aktivu		Vyplnění podrobnějšího dotazníku o dítěti		Učitelky poznají dítě po nástupu do MŠ		Jinak	
	6	25 %	4	17 %	1	4 %	15	63 %	0	0 %
	3	19 %	3	19 %	1	6 %	8	50 %	0	0 %
C	1	6 %	2	13 %	2	13 %	10	63 %	0	0 %
D	4	19 %	1	5 %	1	5 %	14	67 %	1	5 %
E	1	11 %	1	11 %	0	0 %	7	78 %	0	0 %
F	0	0 %	1	20 %	0	0 %	3	60 %	0	0 %
	15	16 %	12	13 %	5	5 %	57	63 %	1	1 %

57 (63 %) dotazovaných rodičů se domnívá, že učitelky poznají individualitu jejich dítěte po nástupu do mateřské školy. 15 (16 %) rodičů by přivítalo osobní pohovor s učitelkami před nástupem dítěte do mateřské školy, 12 (13 %) by dalo přednost osobnímu pohovoru na zahajovacím třídním aktivu, 5 (5 %) rodičů je pro způsob seznámení s individualitou jejich dítěte pomocí vyplněného dotazníku a 1 (1 %) rodič uvedl jinou variantu – spokojenost s dosavadním způsobem.

Otázka 9 Jaký informační systém týkající se akcí třídy či mateřské školy je vám nabízen a jaký upřednostňujete?

Tabulka 8 Nabízený informační systém týkající se akcí třídy či mateřské školy

	Nástěnka		Webové stránky MŠ		E-mail		Osobní připomenutí	
A	24	100 %	5	21 %	24	100 %	14	58 %
B	11	69 %	6	38 %	0	0 %	4	25 %
C	13	81 %	7	44 %	0	0 %	8	50 %
D	18	86 %	10	48 %	0	0 %	13	62 %
E	9	100 %	7	78 %	3	33 %	4	44 %
F	4	80 %	3	60 %	0	0 %	0	0 %
	79	87 %	38	42 %	27	30 %	43	47 %

79 (87 %) dotázaných rodičů uvedlo, že informace o akcích mateřské školy jsou jim oznamovány na nástěnkách v šatnách dětí. 43 (47 %) rodičů odpovědělo, že jim učitelky informace ještě osobně připomínají. 38 (42 %) rodičů jako nabízený informační systém uvedlo webové stránky školy. 27 (30 %) rodičů, z nichž 24 jich je z jedné třídy, jako informační systém, který je jim nabízen uvedlo e-mail.

Tabulka 9 Upřednostňovaný informační systém týkající se akcí třídy či mateřské školy

	Nástěnka		Webové stránky MŠ		E-mail		Osobní připomenutí	
A	10	42 %	5	21 %	15	63 %	5	21 %
B	4	25 %	6	38 %	1	6 %	4	25 %
C	7	44 %	7	44 %	1	6 %	2	13 %
D	9	43 %	10	48 %	1	5 %	6	29 %
E	2	22 %	3	33 %	2	22 %	1	11 %
F	1	20 %	3	60 %	0	0 %	0	0 %
	33	36 %	34	37 %	20	22 %	18	20 %

34 (37 %) rodičů upřednostňuje pro předávání informací týkající se akcí mateřské školy, respektive třídy webové stránky mateřské školy, 33 (36 %) rodičů upřednostňuje informace na nástěnce, 20 (22 %) rodičů e-mail, 18 (20 %) rodičů je rádo za osobní připomenutí.

Otázka 10 Jaký informační systém týkající se individuálních pokroků vašeho dítěte je vám nabízen a jaký upřednostňujete?

Tabulka 10 Nabízený informační systém o individuálních pokrocích dítěte

	Konzultační hodiny v určený den MŠ		Konzultační hodiny v jakýkoliv den		Písemné zprávy		Rozhovory při předávání či vyzvedávání dítěte	
A	16	67 %	6	25 %	2	8 %	24	100 %
B	5	31 %	1	6 %	1	6 %	13	81 %
C	9	56 %	1	6 %	0	0 %	13	81 %
D	15	71 %	6	29 %	0	0 %	19	90 %
E	4	44 %	1	11 %	0	0 %	9	100 %
F	1	20 %	2	40 %	0	0 %	4	80 %
	50	55 %	17	19 %	3	3 %	82	90 %

82 (90 %) rodičů uvedlo, že jsou jim umožněny rozhovory týkající se individuálních pokroků jejich dítěte při předávání dítěte do mateřské školy či jeho vyzvedávání. 50 (55 %) rodičů uvedlo, že jsou jim nabízeny konzultační hodiny v určený den mateřskou školou. 17 (19 %) rodičů označilo konzultační hodiny v jakýkoliv den po předchozí domluvě a 3 (3 %) rodiče uvedli, že jsou jim podávány písemné zprávy.

Tabulka 11 Upřednostňovaný informační systém o individuálních pokrocích dítěte

	Konzultační hodiny v určený den MŠ		Konzultační hodiny v jakýkoliv den		Písemné zprávy		Rozhovory při předávání či vyzvedávání dítěte	
A	3	3 %	2	8 %	1	4 %	15	63 %
B	1	6 %	1	6 %	1	6 %	9	56 %
C	2	13 %	1	6 %	0	0 %	10	63 %
D	3	14 %	1	5 %	0	0 %	17	81 %
E	0	0 %	1	11 %	0	0 %	3	33 %
F	1	20 %	1	20 %	0	0 %	3	60 %
	10	11 %	7	8 %	2	2 %	57	63 %

57 (63 %) rodičů upřednostňuje předávání informací o individuálních pokrocích dítěte formou rozhovorů při předávání dítěte do mateřské školy či jeho vyzvedávání. 10 (11 %) rodičů dává přednost konzultačním hodinám v určený den mateřskou školou, 7 (8 %) rodičů konzultačním hodinám v jakýkoliv den a 2 (2%) rodiče by chtěli informovat písemně.

Otázka 11 Využíváte nabízených konzultačních hodin? Pokud ne, uveďte důvod

Tabulka 12 Využití konzultačních hodin

	ANO		NE	
A	3	12 %	21	88 %
B	2	12 %	14	88 %
C	1	6 %	15	94 %
D	3	14 %	18	86 %
E	0	0 %	9	100 %
F	1	20 %	4	80 %
	10	11 %	81	89 %

Pouze 10 (11 %) dotázaných rodičů využilo nabízených konzultačních hodin určených mateřskou školou, 81 (89 %) rodičů konzultační hodiny ještě nevyužilo.

Důvody nevyužití konzultačních hodin uváděné rodiči:

35 (%) rodičů uvedlo jako důvod nevyužívání konzultačních hodin, že nemá důvod. 18 (20 %) rodičů, že jim stačí informace předávané při přijímání dítěte do mateřské školy či jeho vyzvedávání. 6 (7 %) rodičů napsalo, že jsou časově vytíženi. 1 (1 %) rodič uvedl, že o konzultačních hodinách neví.

Otázka 12 Jste informováni o tom, co děti v rámci tematického celku denně dělají, co se učí?

Tabulka 13 Informovanost o denním dění ve třídě v rámci tematického celku

	ANO, zajímá nás to		ANO, ale příliš nás to nezajímá		NE, ale zajímá nás to		NE, nemáme potřebu	
A	23	96 %	1	4 %	0	0 %	0	0 %
B	11	69 %	0	0 %	5	31 %	0	0 %
C	13	81 %	0	0 %	2	13 %	1	6 %
D	16	76 %	0	0 %	5	24 %	0	0 %
E	9	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
F	4	80 %	0	0 %	1	20 %	0	0 %
	76	83 %	1	1 %	13	14 %	1	1 %

76 (83 %) rodičů je informováno o denním dění ve třídě v rámci tematického celku a zajímá je to. 13 (14 %) rodičů není informováno, ale zajímalo by je to, 1 (1 %) rodič uvedl, že nemá potřebu být o denním dění ve třídě informován. 1 (1 %) rodič je informován, ale příliš ho to nezajímá.

Otázka 13 Jakým způsobem se o činnostech dětí dozvídáte či byste se chtěli dozvídat?

Tabulka 14 Způsob informovanosti o činnostech dětí v rámci tematického celku

	Vyprávění dítěte		Denní zprávy na nástěnce		Foto na webových stránkách		Písemné zprávy na webu		E-mail		Ústně od učitelek		Jinak	
	A	B	C	D	E	F	A	B	A	B	A	B	A	B
A	7	29 %	19	79 %	20	83 %	7	29 %	5	21 %	10	42 %	1	4 %
B	5	31 %	4	25 %	10	63 %	3	19 %	0	0 %	10	63 %	0	0 %
C	5	31 %	5	31 %	13	81 %	1	6 %	0	0 %	9	56 %	0	0 %
D	11	52 %	12	57 %	13	62 %	6	29 %	0	0 %	12	57 %	0	0 %
E	2	22 %	2	22 %	7	78 %	1	11 %	0	0 %	3	33 %	0	0 %
F	1	20 %	2	40 %	1	20 %	0	0 %	0	0 %	3	60 %	0	0 %
	31	34 %	44	48 %	64	70 %	18	20 %	5	5 %	47	52 %	1	1 %

64 (70 %) rodičů zvolilo jako způsob informování o činnostech dětí během dne v mateřské škole fotografie na webových stránkách třídy. 47 (52 %) rodičů volilo ústní podání od učitelky, 44 (48 %) rodičů denní zprávy na nástěnce, 18 (20 %) rodičů písemné zprávy na webových stránkách mateřské školy. 31 (34 %) rodičů uvádí, že jim stačí vyprávění dítěte, 5 (5 %) rodičů uvedlo e-mail. 1 (1 %) rodič navrhl individuální denní písemné zprávy rodičům konkrétních dětí o tom, jak si jejich dítě daný den vedlo.

Otázka 14 Podílette se svými nápady na přípravě tematického celku (např. navrhováním tématu, činností, ...)?

Tabulka 15 Podíl rodičů na přípravě tematického celku

	ANO		NE, ale rádi bychom,		NE, necítíme potřebu	
	A	B	A	B	A	B
A	2	8 %	7	29 %	15	63 %
B	1	6 %	4	25 %	11	69 %
C	0	0 %	5	31 %	11	69 %
D	0	0 %	8	38 %	13	62 %
E	1	11 %	1	11 %	7	78 %
F	0	0 %	0	0 %	5	100 %
	4	4 %	25	28 %	62	68 %

62 (68 %) rodičů necítí potřebu podílet se na přípravě tematického celku, 25 (28 %) rodičů se zatím nepodílí, ale podílet by se chtělo, 4 (4 %) rodiče uvedli, že se na přípravě tematického celku již podílí.

Otázka 15 Jakým způsobem se podílíte či byste se chtěli podílet na přípravě tematického celku?

Tabulka 16 Způsob podílení se rodičů na přípravě tematického celku

	Vypisováním na nástěnce		Osobním sdělením učitelkám		E-mailem		Jinak	
A	4	17 %	12	50 %	6	25 %	0	0 %
B	4	25 %	8	50 %	1	6 %	0	0 %
C	3	19 %	11	69 %	2	13 %	1	6 %
D	3	14 %	16	76 %	1	5 %	0	0 %
E	1	11 %	4	44 %	0	0 %	1	11 %
F	0	0 %	2	40 %	0	0 %	0	0 %
	15	16 %	53	58 %	10	11 %	2	2 %

53 (58 %) rodičů volilo osobní sdělení učitelkám jako způsob podílení se na přípravě tematického celku, 15 (16 %) rodičů by raději volilo vypisování nápadů na nástěnce, 10 (11 %) by využilo e-mail. 2 (2 %) rodiče navrhli jiný způsob – donášení pomůcek k tématu.

Otázka 16 Můžete kdykoli vstoupit do třídy, prohlédnout si výtvary vašeho dítěte, pohrát si s ním, či mu pomoci uklidit hračky?

Tabulka 17 Možnost a využití vstupu do třídy

	ANO, využíváme		ANO, ale nevyžíváme		NEVÍME, ale využili bychom		NEVÍME, ale nevyžili bychom		NE, ale rádi bychom využili		NE, ani bychom nevyžili	
A	6	25 %	12	50 %	5	21 %	1	4 %	0	0 %	0	0 %
B	2	13 %	7	44 %	4	25 %	1	6 %	1	6 %	1	6 %
C	2	13 %	4	25 %	4	25 %	3	19 %	0	0 %	3	19 %
D	3	14 %	11	52 %	4	19 %	2	10 %	0	0 %	1	5 %
E	4	44 %	2	22 %	1	11 %	2	22 %	0	0 %	0	0 %
F	1	20 %	2	40 %	1	20 %	0	0 %	0	0 %	1	20 %
	18	20 %	38	42 %	19	21 %	9	10 %	1	1 %	6	7 %

38 (42 %) rodičů uvádí, že má možnost kdykoli vstoupit do třídy, ale nevyžívají ji. 19 (24 %) rodičů neví, zda může kdykoli vstoupit do třídy, ale rádi by tuto možnost využili. 18 (20 %) rodičů má možnost kdykoli vstoupit do třídy a také toho využívá. 9 (10 %) rodičů neví, zda má tuto možnost, ale ani by ji nevyžili. 6 (7 %) rodičů se domnívá, že nemůže kdykoli vstoupit do třídy a ani by to nevyžili a 1 (1 %) rodič uvedl, že nemůže kdykoli vstoupit do třídy, ale rád by tuto možnost využil.

Otázka 17 Uvítali byste odpoledne vymezené pro hraní rodičů s dětmi?

Tabulka 18 Odpoledne vymezené pro hraní rodičů s dětmi

	ANO		NE	
A	13	54 %	11	46 %
B	8	50 %	8	50 %
C	6	38 %	10	62 %
D	9	43 %	12	57 %
E	3	33 %	6	67 %
F	1	20 %	4	80 %
	40	44 %	51	56 %

40 (44 %) rodičů by uvítalo odpoledne vymezené pro hraní s dětmi v mateřské škole, 51 (56 %) rodičů o tuto možnost nestojí.

Otázka 18 Pokud ANO, jak často?

Tabulka 19 Četnost odpoledne vymezeného pro hraní rodičů s dětmi

	1x týdně		1x za 14 dní		1x za měsíc	
A	0	0 %	3	23 %	10	77 %
B	2	25 %	3	38 %	3	38 %
C	1	17 %	1	17 %	4	67 %
D	1	11 %	1	11 %	7	78 %
E	0	0 %	1	33 %	2	67 %
F	0	0 %	1	100 %	0	0 %
	4	10 %	10	25 %	26	65 %

26 (65 %) rodičů ze 40, kteří by uvítali odpoledne vymezené pro hraní s dětmi, volili četnost 1 x za měsíc, 10 (25 %) rodičů 1 x za 14 dní a 4 (10 %) rodiče 1 x týdně.

Otázka 19 Jaké akce pro děti a rodiče jsou vám nabízeny a které upřednostňujete?

Tabulka 20 Typ nabízených akcí pro rodiče a děti

	Celoškolské		Třídní		Kombinace obojího		Žádné	
A	1	4 %	7	29 %	16	67 %	0	0 %
B	0	0 %	3	19 %	13	81 %	0	0 %
C	1	6 %	8	50 %	7	44 %	0	0 %
D	1	5 %	7	33 %	13	62 %	0	0 %
E	0	0 %	0	0 %	9	100 %	0	0 %
F	1	20 %	2	40 %	2	40 %	0	0 %
	4	4 %	27	30 %	60	66 %	0	0 %

60 (66 %) rodičů uvedlo, že je jim nabízena kombinace akcí třídních a celoškolských. 27 (30 %) rodičů označilo akce třídní, 4 (4 %) rodiče akce celoškolské.

Tabulka 21 Upřednostňovaný typ akcí pro rodiče a děti

	Celoškolské		Třídní		Kombinace obojího		Žádné	
A	0	0 %	16	67 %	3	13 %	0	0 %
B	0	0 %	6	38 %	6	38 %	0	0 %
C	1	6 %	8	50 %	3	19 %	0	0 %
D	0	0 %	9	43 %	5	24 %	0	0 %
E	0	0 %	5	63 %	1	13 %	0	0 %
F	0	0 %	2	40 %	2	40 %	0	0 %
	1	1 %	46	51 %	20	22 %	0	0 %

46 (51 %) rodičů upřednostňuje třídní akce, 20 (22 %) kombinaci třídních a celoškolských akcí, pouze 1 rodič upřednostňuje akce celoškolské.

Otázka 20 Jak hodnotíte spolupráci mateřské školy a rodiny ve vaší třídě? (stupnice 1 – 5, přičemž 1 výborná, 5 nedostačující)

Tabulka 22 Hodnocení spolupráce mateřské školy a rodiny

	1		2		3		4		5		Průměr
A	24	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	1,0
B	7	44 %	6	38 %	3	19 %	0	0 %	0	0 %	1,8
C	10	63 %	3	19 %	3	19 %	0	0 %	0	0 %	1,6
D	15	71 %	6	29 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	1,3
E	9	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	1,0
F	3	60 %	1	20 %	1	20 %	0	0 %	0	0 %	1,6
	68	74 %	16	18 %	7	8 %	0	0 %	0	0 %	1,3

68 (74 %) rodičů hodnotí spolupráci mateřské školy a rodiny známkou 1, 16 (18 %) rodičů známkou 2 a 7 (8 %) rodičů známkou 3. Průměrná známka za celou školu činí **1,3**.

Otázka 21 Porovnáváte spolupráci mateřské školy s rodinou ve vaší třídě s jinou třídou, respektive mateřskou školou?

Tabulka 23 Porovnávání spolupráce mateřské školy a rodiny ve své třídě s jinou třídou či mateřskou školou

	ANO, úroveň je srovnatelná		ANO, úroveň je podstatně vyšší		ANO, úroveň je nižší		Nemáme možnost		NE, necítíme potřebu	
A	3	13 %	14	58 %	0	0 %	3	13 %	4	17 %
B	5	31 %	3	19 %	0	0 %	4	25 %	4	25 %
C	6	38 %	1	6 %	1	6 %	5	31 %	3	19 %
D	4	19 %	7	33 %	0	0 %	3	14 %	7	33 %
E	2	22 %	4	45 %	0	0 %	0	0 %	3	33 %
F	3	60 %	0	0 %	0	0 %	1	20 %	1	20 %
	23	25 %	29	32 %	1	1 %	16	18 %	22	24 %

29 (32 %) rodičů hodnotí úroveň spolupráce mateřské školy a rodiny ve třídě svého dítěte v porovnání s jinými třídami či jinými mateřskými školami jako vyšší, 23 (25 %) rodičů jako srovnatelnou, 22 (24 %) rodičů necítí potřebu porovnávat, 16 (18 %) nemá možnost porovnávat. Jen 1 (1 %) rodič hodnotí úroveň ve své třídě jako nižší.

Otázka 22 Co oceňujete na spolupráci mateřské školy a rodiny ve vaší třídě respektive MŠ?

Tabulka 24 Oceňované formy spolupráce mateřské školy a rodiny

	Vstřícnost učitelek		Akce pro děti a rodiče		Informace o denním dění ve třídě		Informace o akcích		Informace o dítěti, jeho pokrocích		Něco jiného	
A	23	96 %	19	79 %	16	67 %	11	46 %	10	42 %	4	17 %
B	12	75 %	12	75 %	4	25 %	7	44 %	3	19 %	0	0 %
C	14	88 %	4	25 %	4	25 %	6	38 %	8	50 %	0	0 %
D	19	90 %	12	57 %	2	10 %	7	33 %	10	48 %	1	5 %
E	9	100 %	4	44 %	4	44 %	1	11 %	3	33 %	0	0 %
F	3	60 %	2	40 %	1	20 %	1	20 %	2	40 %	0	0 %
	80	88 %	53	58 %	31	34 %	33	36 %	36	40 %	5	5 %

80 (88 %) rodičů oceňuje vstřícnost třídních učitelek, 53 (58 %) rodičů akce pro děti a rodiče, 36 (40 %) informace o svém dítěti a jeho pokrocích, 33 (67 %) informace o akcích, 31 (34 %) rodičů informace o denním dění ve třídě. 5 (6 %) rodičů napsalo jinou variantu – 2 rodiče ocenili individuální přístup učitelek, 1 rodič fotografie

na webových stránkách mateřské školy, 1 rodič putující deník s talismanem třídy a 1 rodič vstřícnost paní ředitelky.

Otázka 23 Co vám chybí na spolupráci mateřské školy a rodiny ve vaší třídě?

Tabulka 25 Nedostatky ve spolupráci mateřské školy a rodiny

	Větší vstřícnost učitelek		Více akcí pro děti a rodiče		Lepší informace o denním dění ve třídě		Lepší informace o akcích		Více informace o dítěti a jeho pokrocích		Nic	
A	1	4 %	1	4 %	0	0 %	0	0 %	6	25 %	16	67 %
B	2	13 %	2	13 %	5	31 %	0	0 %	11	69 %	5	31 %
C	1	6 %	7	44 %	1	6 %	1	6 %	4	25 %	4	25 %
D	0	0 %	0	0 %	7	33 %	0	0 %	5	24 %	9	43 %
E	0	0 %	0	0 %	1	11 %	1	11 %	2	22 %	5	56 %
F	0	0 %	1	20 %	1	20 %	0	0 %	2	40 %	2	40 %
	4	4 %	11	12 %	15	16 %	2	2 %	30	33 %	41	45 %

41 (45 %) rodičů je se spoluprací mateřské školy a rodiny spokojeno, nic jim nechybí. 30 (33 %) rodičů by se chtělo dozvídat více informací o svém dítěti a jeho pokrocích, 15 (16 %) rodičů by chtělo být lépe informováno o denním dění ve třídě, 11 (12 %) rodičů by uvítalo více akcí pro děti a rodiče a 4 (4 %) rodiče větší vstřícnost učitelek.

Otázka 24 Uvítali byste časopis s básněmi, písněmi, hrami a úkoly pro děti v rámci tematického celku?

Tabulka 26 Zájem o časopis v rámci tematického celku

	ANO		NE	
A	16	67 %	8	33 %
B	12	75 %	4	25 %
C	11	69 %	5	31 %
D	13	62 %	8	38 %
E	6	63 %	3	33 %
F	2	40 %	3	60 %
	60	66 %	31	34 %

60 (66 %) dotázaných rodičů by časopis přivítalo, 31 (34 %) ne.

Otázka 25 Navrhněte další možnosti spolupráce mateřské školy a rodiny:

- exkurze do zaměstnání rodičů – 2x;
- výlety s rodiči – 8x;
- školka v přírodě – 1x;
- zapojení rodičů – 1x.

3.4.4 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ VYPLNĚNÝCH UČITELKAMI

Otázka 1 Jakou máte praxi jako učitelka mateřské školy?

Tabulka 27 Délka praxe učitelek

Odpovědi	Počet	Procenta
do 5 let	4	25 %
6 – 10 let	2	13 %
11 – 15 let	1	6 %
více než 16 let	9	56 %

Nejvíce, tedy 9 (56 %) učitelek na této mateřské škole, má praxi více než 16 let. 4 učitelky mají praxi do 5 let, 2 (13 %) učitelky 6 – 10 let, 1 (6 %) učitelka 11 – 15 let.

Otázka 2 Jakým způsobem se seznamujete s dětmi a jejich rodiči?

Tabulka 28 Způsob seznámení učitelek s dětmi a jejich rodiči

Odpovědi	Počet	Procenta
Při nástupu do MŠ	13	81 %
Umožnění návštěvy třídy před nástupem do MŠ	3	19 %
Jinak	0	0 %

13 (81 %) učitelek se seznamuje s dětmi a jejich rodiči až při nástupu do mateřské školy. 3 (19 %) umožňují návštěvu dětí a jejich rodičů již před nástupem do mateřské školy.

Otázka 3 Uvítala byste jiný způsob seznámení s dětmi a rodiči? Jaký?**Tabulka 29** Jiný způsob seznámení učitelek s dětmi a jejich rodiči

Odpovědi	Počet	Procenta
Představení třídních učitelek na informační schůzce pro rodiče nových dětí	2	62 %
Odpolední setkání s rodiči a dětmi ve třídě před nástupem dětí do MŠ	3	
Obě předešlé odpovědi	4	
Individuální rozhovory s rodiči před nástupem dětí do MŠ	1	
Vyhovuje současná forma	6	38 %
Jiný způsob	0	0 %

10 (62 %) učitelek je pro jiný způsob seznámení s dětmi a jejich rodiči, přičemž 4 učitelky by zvolily kombinaci představení třídních učitelek na informační schůzce rodičů nových dětí s ředitelkou školy a odpolední setkání s rodiči a dětmi před nástupem dětí do mateřské školy, 3 učitelky by daly přednost odpolednímu setkání s rodiči a dětmi před nástupem dětí do mateřské školy, 2 učitelky by zvolily představení třídních učitelek na informační schůzce rodičů nových dětí s ředitelkou školy. 6 (38 %) učitelkám vyhovuje současná forma.

Otázka 4 Jakým způsobem jste se seznámila s individualitou jednotlivých dětí ?**Tabulka 30** Způsob seznámení učitelek s individualitou jednotlivých dětí

Odpovědi	Počet	Procenta
Osobní pohovor s rodiči před nástupem do MŠ	3	19 %
Osobní pohovor s rodiči na zahajovacím třídním aktivu	6	38 %
Prostudování vyplněného dotazníku o dítěti vytvořeného MŠ	16	100 %
Při nástupu do MŠ	0	0 %
Jinak	0	0 %

Všechny učitelky se seznamují s individualitou dítěte prostudováním dotazníku vytvořeného mateřskou školou. 6 (38 %) učitelek volí ještě osobní pohovor s rodičem na třídním aktivu, 3 (19 %) učitelky uvádí, že osobně hovoří s rodiči před nastoupením dítěte do MŠ.

Otázka 5 Uvítala byste jiný způsob seznámení s individualitou jednotlivých dětí?

Tabulka 31 Uvítání jiného způsobu seznámení učitelek s individualitou jednotlivých dětí

Odpovědi	Počet	Procenta
Osobní pohovor s rodiči před nástupem do MŠ	6	38 %
Osobní pohovor s rodiči na zahajovacím třídním aktivu	4	25 %
Dítě stačí poznat po nástupu do MŠ + prostudovat dotazník	6	38 %
Jiný	0	0 %

6 (38 %) učitelek uvádí, že stačí poznat dítě až při nástupu do mateřské školy v kombinaci s prostudováním dotazníku vyplněného rodiči před nástupem dítěte do mateřské školy. Dalších 6 (38 %) učitelek by uvítalo pohovor s rodiči před nástupem dítěte do mateřské školy a 4 (25 %) učitelky osobní pohovor s rodiči na zahajovacím třídním aktivu.

Otázka 6 Jaký informační systém týkající se akcí třídy či mateřské školy rodičům nabízíte a jaký upřednostňujete?

Tabulka 32 Nabízený informační systém ohledně akcí mateřské školy, respektive třídy

Odpovědi	Počet	Procenta
Nástěnka	16	100 %
Webové stránky školy (třídy)	16	100 %
E-mail	2	13 %
Osobní připomenutí	15	94 %
Jiný	0	0 %

Všechny učitelky využívají ke sdělování informací týkajících se akcí třídy nástěnku a webové stránky školy, respektive třídy. 15 (94 %) učitelek rodičům informace ještě osobně připomíná a jen 2 (13 %) učitelky využívají jako další variantu e-mail.

Tabulka 33 Upřednostňovaný informační systém ohledně akcí mateřské školy, respektive třídy

Odpovědi	Počet	Procenta
Nástěnka	10	63 %
Webové stránky MŠ (třídy)	4	25 %
E-mail	2	13 %
Osobní připomenutí	5	31 %
Jiný	0	0 %

10 (63 %) učitelek upřednostňuje nástěnku jako informační systém týkající se akcí mateřské školy, respektive třídy. 5 (31 %) učitelek ještě přidává osobní připomenutí, 4 (25 %) učitelky webové stránky a 2 (13 %) učitelky e-mail.

Otázka 7 Jaký informační systém týkající se individuálních pokroků jednotlivých dětí rodičům nabízíte a jaký upřednostňujete?

Tabulka 34 Nabízený informační systém týkající se individuálních pokroků dítěte

Odpovědi	Počet	Procenta
Konzultační hodiny s rodiči v určený den MŠ	16	100 %
Konzultační hodiny s rodiči v jakýkoli den po domluvě s učitelkou	10	62 %
Písemné zprávy	0	0 %
Rozhovory při předávání dítěte do MŠ či jeho vyzvedávání	12	75 %
Jiný	0	0 %

Všechny učitelky nabízí rodičům konzultační hodiny v určený den mateřskou školou, 12 (75 %) učitelek nabízí ještě rozhovory při předávání dítěte do mateřské školy či jeho vyzvedávání a 11 (62 %) učitelek umožňuje rodičům i konzultační hodiny v jakýkoliv den.

Tabulka 35 Upřednostňovaný informační systém týkající se individuálních pokroků dítěte

Odpovědi	Počet	Procenta
Konzultační hodiny s rodiči v určený den mateřskou školou	1	6 %
Konzultační hodiny s rodiči v jakýkoli den po domluvě s učitelkou	5	31 %
Písemné zprávy	0	0 %
Rozhovory při předávání dítěte do MŠ či jeho vyzvedávání	10	62 %
Jiný	0	0 %

10 (62 %) učitelek upřednostňuje podávání informací o individuálních pokrocích dítěte formou rozhovorů při předávání dítěte do mateřské školy či jeho vyzvedávání. 5 (31 %) by raději konzultovalo s rodiči v jakýkoli den po předchozí domluvě a 1 (6 %) učitelka upřednostňuje konzultační hodiny v určený den mateřskou školou.

Otázka 8 Proč jsou dle vašeho názoru nabízené konzultační hodiny rodiči minimálně využívány?

Tabulka 36 Důvody nevyužívání konzultačních hodin rodiči

Odpovědi	Počet	Procenta
Časové vytížení rodičů	13	81 %
Nevyhovující den určený MŠ	3	19 %
Nezájem rodičů o názor učitelek	7	44 %
Jiný	2	13 %

Podle názoru 13 (81 %) učitelek rodiče nevyužívají konzultační hodiny z důvodu časové vytíženosti. 7 (44 %) učitelek si myslí, že rodiče nezajímá názor učitelek, 3 (19 %) učitelky soudí, že rodičům nevyhovuje den určený mateřskou školou. 2 (13 %) učitelky mají jiný názor. Jedna učitelka si myslí, že někteří rodiče netuší, že konzultační hodiny existují a jedna se domnívá, že rodičům nemá v době konzultace kdo hlídat dítě.

Otázka 9 Informujete rodiče o tom, co děti v rámci tematického celku denně dělají, co se učí?

Tabulka 37 Informovanost rodičů o činnostech v rámci tematického celku

Odpovědi	Počet	Procenta
Ano, rodiče to zajímá	10	63 %
Ano, rodiče to příliš nezajímá	6	38 %
Ne, nenapadlo nás to	0	0 %
Ne, rodiče to nezajímá	0	0 %

Všechny učitelky uvedly, že informují rodiče o denních činnostech dětí v rámci tematického celku. 10 (63 %) učitelek se domnívá, že to rodiče zajímá, 6 (38 %) učitelek, že je to příliš nezajímá.

Otázka 10 Jaký způsob informací o činnostech v rámci tematického celku pro rodiče se vám zdá vyhovující?

Tabulka 38 Vyhovující způsob informací pro rodiče o činnostech v rámci tematického celku

Odpovědi	Počet	Procenta
Myslím, že stačí vyprávění dítěte	3	19 %
Vyvěšování denních zpráv o činnostech dětí na nástěnce	8	50 %
Fotografie na webových stránkách	15	94 %
Písemné informace na webových stránkách třídy	2	13 %
E-mail	0	0 %
Ústně	8	50 %
Jiné návrhy	0	0 %

15 (94 %) učitelek upřednostňuje fotografie na webových stránkách třídy jako informační prostředek o denním dění v rámci tematického celku. 8 (50 %) učitelkám vyhovuje vyvěšování denních zpráv na nástěnku v šatně dětí nebo ústní podání. 3 (19 %) učitelky si myslí, že rodičům stačí vyprávění o činnostech během dne od svého dítěte, 2 (13 %) učitelky by byly pro písemné informace na webových stránkách třídy.

Otázka 11 Podílí se rodiče svými nápady na přípravě tematického celku (např. navrhováním tématu, činností,...)?

Tabulka 39 Podíl rodičů na přípravě tematického celku

Odpovědi	Počet	Procenta
Ano	5	31 %
Ne, ale rády bychom, aby se podíleli	5	31 %
Ne, nepřejeme si to	6	38 %

6 (38 %) učitelek uvádí, že se rodiče na přípravě tematického celku nepodílí a učitelky si to ani nepřejí, 5 (31 %) učitelek naproti tomu uvádí, že se rodiče podílí svými nápady na přípravě tematického celku. Stejný počet učitelek 5 (31 %) uvádí, že se rodiče na přípravě tematického celku nepodílí, ale učitelky by podíl uvítaly.

Otázka 12 Jakým způsobem se rodiče podílí, či byste se chtěli, aby se podíleli na přípravě tematického celku?

Tabulka 40 Způsob podílení se rodičů na tematickém celku

Odpovědi	Počet	Procenta
Vypisování nápadů na nástěnku v šatně	6	38 %
Osobní sdělení učitelkám	9	56 %
E-mail	1	6 %
Jinak	0	0 %

9 (56 %) učitelek by si přálo, aby rodiče sdělovali své nápady k tematickému celku osobně učitelkám, 6 (38 %) učitelek by přivítalo nápady psané na nástěnku v šatně dětí, 1 (6 %) učitelka e-mailem.

Otázka 13 Umožňujete rodičům kdykoli vstoupit do třídy, prohlédnout si výtvary svého dítěte, pohrát si s ním, či mu pomoci uklidit hračky?

Tabulka 41 Umožnění vstupu do třídy rodičům

Odpovědi	Počet	Procenta
Ano, rodiče využívají tuto možnost	12	75 %
Ano, ale tuto možnost rodiče nevyužívají	4	25 %
Ne, ale rády vstup do třídy rodičům umožníme	0	0 %
Ne, nepřejeme si to	0	0 %

Všechny učitelky umožňují rodičům kdykoliv vstoupit do třídy, 12 (75 %) jich uvádí, že tuto možnost rodiče využívají, 4 (25%) učitelky uvádí, že tuto možnost rodiče nevyužívají.

Otázka 14 Umožnily byste odpoledne vymezené pro hraní rodičů s dětmi?

Tabulka 42 Umožnění odpoledne vymezeného pro hry dětí s rodiči

Odpovědi	Počet	Procenta
Ano	11	69 %
Ne	5	31 %

11 (69 %) učitelek by umožnilo odpoledne vymezené pro hraní rodičů s dětmi, 5 (31 %) ne.

Otázka 15 Pokud ANO, jak často?

Tabulka 43 Četnost případného odpoledního hraní dětí s rodiči

Odpovědi	Počet	Procenta
1x týdně	2	18 %
1x za 14 dní	3	27 %
1 x měsíčně	6	55 %

6 (55 %) učitelek z 11, které by umožnily odpoledne vymezené pro hraní rodičů s dětmi, zvolilo četnost 1 x měsíčně, 3 (27 %) 1 x za 14 dní, 2 (18 %) 1 x týdně.

Otázka 16 Jaké akce pro děti a rodiče nabízíte a které upřednostňujete?

Tabulka 44 Nabízené akce pro děti a rodiče

Odpovědi	Počet	Procenta
Jen celoškolské	0	0 %
Jen třídní	0	0 %
Kombinace obojího	16	100 %
Žádné	0	0 %

16 (100 %) učitelek uvedlo, že rodičům je nabízena kombinace akcí třídních a celoškolských.

Tabulka 45 Upřednostňované akce pro děti a rodiče z pohledu učitelek

Odpovědi	Počet	Procenta
Celoškolské	0	0 %
Třídní	15	94 %
Kombinace obojího	1	13 %
Žádné	0	0 %

15 (94 %) učitelek upřednostňuje třídní akce, 1 (13 %) učitelka kombinaci třídních a celoškolských akcí.

Otázka 17 Jak hodnotíte spolupráci mateřské školy a rodiny ve vaší třídě ze strany mateřské školy? (stupnice 1 – 5, přičemž 1=výborná, 5=nedostačující)

Tabulka 46 Hodnocení spolupráce mateřské školy a rodiny ze strany mateřské školy

Odpovědi	Počet	Procenta
1	11	69 %
2	5	31 %
3	0	0 %
4	0	0 %
5	0	0 %

11 (69 %) učitelek hodnotí spolupráci mateřské školy a rodiny známkou 1, 5 (31 %) učitelek známkou 2. Průměrná známka udělená za spolupráci mateřské školy a rodiny ze strany rodičů je **1,3**.

Otázka 18 Jak hodnotíte spolupráci mateřské školy a rodiny ve vaší třídě ze strany rodičů?(stupnice 1 – 5, přičemž 1=výborná, 5=nedostačující)

Tabulka 47 Hodnocení spolupráce mateřské školy a rodiny ze strany rodičů

Odpovědi	Počet	Procenta
1	4	25 %
2	7	44 %
3	5	31 %
4	0	0 %
5	0	0 %

7 (44 %) učitelek hodnotí spolupráci mateřské školy a rodiny ze strany rodičů známkou 2, 5 (31 %) známkou 3 a 4 (25 %) známkou 1. Průměrná známka udělená za spolupráci mateřské školy a rodiny ze strany mateřské školy je **2**.

Otázka 19 Porovnáváte spolupráci mateřské školy a rodiny ve vaší třídě s jinou třídou, respektive mateřskou školou?

Tabulka 48 Porovnávání spolupráce mateřské školy a rodinami s jinou třídou, respektive jinou mateřskou školou

Odpovědi	Počet	Procenta
Ano, úroveň je dle mého názoru srovnatelná	3	19 %
Ano, úroveň v naší třídě je vyšší	3	19 %
Ano, úroveň v naší třídě je nižší	2	18 %
Nemám možnost porovnání	1	6 %
Nemám potřebu porovnávat	7	44 %

7 (44 %) učitelek nemá potřebu porovnávat spolupráci rodiny a mateřské školy ve své třídě s jinou třídou. 3 (19 %) učitelky porovnávají úroveň spolupráce a myslí si, že spolupráce v jejich třídě je na vyšší úrovni než v ostatních třídách, respektive mateřských školách 3 (19 %) učitelky si myslí, že jejich spolupráce je srovnatelná, 2 (18 %) učitelky si myslí, že úroveň spolupráce v jejich třídě je nižší, 1 (6 %) učitelka uvádí, že nemá možnost spolupráci porovnávat.

Otázka 20 Co oceňujete na spolupráci mateřské školy a rodiny ve vaší třídě respektive mateřské škole?

Tabulka 49 Ocenění spolupráce mateřské školy a rodiny

Odpovědi	Počet	Procenta
Vstřícnost rodičů	12	75 %
Účast na akcích pro děti a rodiče	14	88 %
Zájem o denní dění ve třídě	7	44 %
Zájem o informace týkající se akcí třídy (MŠ)	10	62 %
Zájem o informace týkající se dítěte a jeho pokroků	9	56 %
Něco jiného	0	0 %

14 (88 %) učitelek oceňuje účast rodičů na akcích pořádaných třídou či mateřskou školou, 12 (75 %) vstřícnost rodičů. 10 (62 %) učitelek si cení zájmu o informace, které se týkají akcí třídy či mateřské školy, 9 (56 %) zájmu o informace týkající se dítěte a jeho pokroků, 7 (44 %) zájmu o denní dění ve třídě.

Otázka 21 Co vám chybí na spolupráci mateřské školy a rodiny ve vaší třídě, respektive v mateřské škole?

Tabulka 50 Nedostatky na spolupráci mateřské školy a rodiny

Odpovědi	Počet	Procenta
Větší vstřícnost ze strany rodičů	4	25 %
Větší zájem o akce pro děti a rodiče	1	6 %
Zájem rodičů o denní dění ve třídě	2	18 %
Sledování informací o akcích třídy (MŠ)	6	38 %
Větší zájem o informace o dítěti a jeho pokrocích	5	31 %
Něco jiného	0	0 %

6 (38 %) učitelek má pocit, že rodiče málo sledují informace o akcích třídy, respektive mateřské školy. 5 (31 %) učitelek by uvítalo větší zájem o informace o dítěti a jeho pokrocích, 4 (25 %) učitelky větší vstřícnost rodičů, 2 (18 %) učitelky větší zájem

o denní dění ve třídě, 1 (6 %) učitelce chybí větší zájem rodičů o akce pořádané třídou, respektive mateřskou školou.

Otázka 22 Myslíte si, že by rodiče uvítali časopis (brožuru) s básněmi, písněmi, hrami a úkoly pro děti v rámci tematického celku?

Tabulka 51 Uvítání časopisu rodiči z pohledu učitelek

Odpovědi	Počet	Procenta
Ano	8	50 %
Ne	5	31 %
Nevím	3	19 %

8 (50 %) učitelek si myslí, že by rodiče časopis uvítali, 5 (31 %), myslí, že ne, 3 (19 %) učitelky neví.

Otázka 23 Byla byste ochotna takový časopis ve spolupráci s rodiči vydávat?

Tabulka 52 Ochota učitelek vydávat časopis

Odpovědi	Počet	Procenta
Ano	9	56 %
Ne	7	44 %

9 (56 %) učitelek by bylo ochotno časopis vydávat, 7 (44 %) učitelek ne.

Otázka 24 Navrhněte další možnosti spolupráce MŠ s rodinou:

- anonymní schránky na připomínky a nápady rodičů do šaten dětí;
- spolupráce při rekonstrukci zahrady;
- využití zaměstnaní rodičů dětí k exkurzím.

3.5 SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Pro **seznámení s mateřskou školou** rodiče nejvíce využívají webových stránek školy a Dne otevřených dveří.

Seznámení rodičů a dětí s konkrétní třídou a třídními učitelkami proběhlo dle více jak poloviny dotázaných rodičů až při nástupu dítěte do mateřské školy a rodičům to vyhovuje. Pouze 13 % dotázaných rodičů se s nimi seznámilo před nástupem dítěte do mateřské školy. Více než polovina rodičů by zvolila

seznámení před nástupem do mateřské školy, ať už představením třídních učitelek na informační schůzce rodičů nově přijatých dětí s ředitelkou mateřské školy nebo seznámení na odpoledním setkání v konkrétní třídě s konkrétními učitelkami svého dítěte či rozhovorem s třídními učitelkami před nástupem dítěte do mateřské školy.

81 % učitelek se seznamuje s dětmi a jejich rodiči při nástupu dítěte do mateřské školy. 62 % by raději volilo seznámení před nástupem dítěte do mateřské školy.

Dále rodiče (65 %) uvádějí, že se učitelky s **individualitou jejich dítěte** seznámily prostřednictvím dotazníku vytvořeného mateřskou školou. 63 % rodičů se domnívá, že učitelkám stačí poznat dítě až při nástupu do mateřské školy, jen 27 % rodičů by volilo osobní pohovor s učitelkami svého dítěte před nástupem do mateřské školy či na zahajovacím třídním aktivu.

Naproti tomu 63 % učitelek by volilo osobní pohovor s rodiči o individualitě jejich dítěte ať už před nástupem do mateřské školy nebo na zahajovacím třídním aktivu a 38 % učitelek se domnívá, že stačí poznat dítě až při nástupu do mateřské školy.

Jako nabízený **informační systém týkající se akcí školy**, respektive třídy uvádějí rodiče nejvíce nástěnku v šatně dětí (87 %), osobní připomenutí (47 %) a webové stránky školy (42 %). Rodiče dětí ve třídě A uvádějí ještě e-mail. Pro předávání informací rodiče upřednostňují nástěnku a webové stránky školy, respektive třídy.

Všechny učitelky nabízejí jako informační systém o akcích mateřské školy, respektive třídy nástěnku a webové stránky školy, respektive třídy. 94 % rodičů uvádí ještě osobní připomenutí. Učitelky ze třídy A používají ještě e-mail. Upřednostňovaný informační systém je pro učitelky nástěnka (63 %).

Informace o individuálních pokrocích dítěte jsou dle rodičů nabízeny mateřskou školou prostřednictvím rozhovorů s učitelkami při předávání dítěte do mateřské školy či jeho vyzvedávání (90 %) a prostřednictvím konzultačních hodin (74 %). Konzultačních hodin přitom využilo pouze 10 rodičů z 91 dotázaných. Upřednostňuje je pouze 19 % dotázaných rodičů, raději využívají rozhovorů při předávání dítěte do mateřské školy či jeho vyzvedávání (63 %). Jako důvody nevyužití konzultačních hodin rodiče uvádějí, že jejich dítě nemá žádný problém, který by museli s učitelkami řešit (43 %), že jim stačí informace, které jim učitelky podávají při předávání dítěte do mateřské školy či při jeho vyzvedávání (22 %), časové důvody (7 %). Z těchto

informací vyplývá, že se rodiče domnívají, že konzultační hodiny jsou pro rodiče, kteří řeší s dítětem nějaký problém.

Všechny učitelky uvedly, že nabízí rodičům konzultační hodiny, 75 % učitelek i rozhovory při předávání dítěte do mateřské školy či jeho vyzvedávání. Více než polovina učitelek ale upřednostňuje rozhovory při předávání dítěte do mateřské školy či jeho vyzvedávání (62 %), konzultační hodiny pouze 31 % učitelek. Podle názoru učitelek jsou konzultační hodiny nevyužívané z důvodu časového vytížení rodičů (81 %), z nezájmu rodičů o názor učitelky (44 %) či rodičům nevyhovuje určený den mateřskou školou (19 %).

83 % rodičů uvádí, že jsou **informováni o aktuálním dění ve třídě v rámci tematického celku**. Dalších 14 % rodičů informováno není, ale informace by je zajímaly. Upřednostňovaným informačním systémem o denním dění ve třídě jsou pro rodiče fotografie na webových stránkách třídy (70 %), uvítali by i denní zprávy na nástěnce v šatně dětí nebo na webu (68%).

Všechny učitelky uvádějí, že informují rodiče o denním dění ve třídě, 38 % se jich ale domnívá, že to rodiče nezajímá. Stejně jako rodiče upřednostňují fotografie na webových stránkách třídy (94 %), polovina učitelek ještě denní zprávy na nástěnce pro rodiče.

Překvapivě 68 % rodičů necítí potřebu **podílet se na přípravě tematického celku**, pouze 4 % rodičů se na přípravě tematického celku podílí a 28 % by se podílet chtělo a to nejraději ústním sdělením učitelkám (58 %).

62 % učitelek uvádí, že se rodiče podílí nebo by chtěly, aby se podíleli na přípravě tematického celku. Upřednostňují stejně jako rodiče ústní podání. 38 % učitelek si nepřeje, aby se rodiče na tematickém celku podíleli.

62 % rodičů uvedlo, že mají **možnost volného vstupu do třídy**, ale 42 % tuto možnost nevyužívá. 31 % rodičů neví, zda mohou kdykoli vstoupit do třídy a 8 % rodičů se domnívá, že do třídy kdykoli vstoupit nemohou.

Všechny učitelky umožňují dle dotazníkového šetření rodičům volný vstup do třídy, 25 % z nich ale tvrdí, že to rodiče nevyužívají.

O návrh **odpoledních setkání vymezených pro hraní rodičů s dětmi** nestojí 56 % rodičů. Ze 45 % rodičů, kteří o takové odpoledne stojí jich 65 % zvolilo četnost 1 x za měsíc.

69 % učitelek by umožnilo odpoledne vymezená pro rodiče s dětmi uspořádat. Také byly ve větší míře pro četnost 1 x měsíčně.

Více než polovina rodičů (66 %) uvedla, že je jim nabízena kombinace celoškolských a třídních **odpoledních akcí pro děti a rodiče**. Upřednostňují však spíše třídní akce. Všechny učitelky uvádí, že nabízí rodičům kombinaci akcí celoškolských a třídních, 94 % z nich upřednostňuje akce třídní.

Rodiče **hodnotí spolupráci mateřské školy a rodiny** průměrnou známkou 1,3. Nejlépe, průměrnou známkou 1, je hodnocena rodiči spolupráce na třídě A a E.

Učitelky hodnotí spolupráci mateřské školy a rodiny ze strany mateřské školy průměrnou známkou 1,3 a ze strany rodičů průměrnou známkou 2.

58 % rodičů **porovnáává spolupráci mateřské školy a rodiny s jinou třídou či jinou mateřskou školou**. 32 % ji hodnotí jako vyšší, 25 % jako srovnatelnou, 1 % jako nižší. Ostatní rodiče necítí potřebu porovnávat nebo nemají možnost.

56 % učitelek také porovnáává úroveň spolupráce mateřské školy a rodiny s jinou třídou či mateřskou školou. 19 % učitelek ji považuje za srovnatelnou, 19 % za vyšší, 18 % za nižší. 50 % učitelek uvádí, že nemá potřebu spolupráci porovnávat či nemá možnost.

Nejvíce rodičů (88 %) **oceňuje na spolupráci mateřské školy, respektive třídy** vstřícnost učitelek a pořádání akcí pro děti a rodiče (58 %).

Učitelky nejvíce ocenily účast rodičů na akcích pro děti a rodiče (88%), vstřícnost rodičů (75 %) a zájem o informace týkající se akcí třídy (62 %) či pokroků dítěte (56 %).

33% rodičů uvedlo, že jim **na spolupráci mateřské školy a rodiny chybí** větší informovanost o dítěti a jeho pokrocích, nejvíce ve třídě B. Některým rodičům také chybí informace o denním dění ve třídě (16 %), nejvíce ve třídě B a D. 12 % rodičů by uvítalo více akcí pro děti a rodiče, nejvíce ve třídě C.

Učitelky by přivítaly zejména větší zájem rodičů o informace, týkající se akcí třídy (38 %) či mateřské školy a informace o pokrocích dítěte (31 %).

Návrh na **vydávání časopisu pro děti** s úkoly, básněmi a písněmi v rámci tematického celku by přivítalo 66 % rodičů.

56 % učitelek by bylo ochotno ve spolupráci s rodiči tento časopis vydávat.

Rodiče navrhují jako **další možnosti spolupráce mateřské školy a rodiny** exkurze do zaměstnání rodičů, společné třídní výlety rodičů a dětí.

Učitelky navrhují anonymní schránky do šaten dětí na připomínky a nápady rodičů, spolupráci rodičů při rekonstrukci školní zahrady, využití zaměstnání rodičů k exkurzím či besedám.

3.6 DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ ROZVOJ SPOLUPRÁCE RODINY A MATEŘSKÉ ŠKOLY

- Využívat Dne otevřených dveří pro seznámení rodičů s mateřskou školou, průběžně aktualizovat webové stránky školy;
- Zvolit jako formu seznámení rodičů a dětí s konkrétní třídou a třídními učitelkami představení třídních učitelek na informační schůzce pro rodiče nově přijatých dětí a dle možností se pokusit na jednotlivých třídách uspořádat odpoledne pro rodiče nově nastupujících dětí a pro rodiče dětí, které budou v dalším školním roce ve třídě zůstat (konec června či poslední týden v srpnu);
- Umožnit rodičům individuální pohovor s třídními učitelkami před nástupem dítěte do mateřské školy či alespoň na zahajovacím třídním aktivu. Připravit si manuál otázek, které se týkají individuality dítěte;
- Využívat nástěnku v šatně dětí a webové stránky k informacím pro rodiče, týkající se akcí třídy či mateřské školy;
- Vysvětlit rodičům, že konzultační hodiny by měly sloužit k oboustranné výměně informací o individuálních pokrocích dítěte a k plánování dalších postupů. Společně s rodiči by mohly učitelky zaznamenávat pokroky dítěte do Individuálních záznamů dítěte. Rozhovory rodičů s dětmi při předávání dítěte do mateřské školy či jeho vyzvedávání by se měly týkat spíše obecnějších informací;
- Informovat rodiče o denním dění v rámci tematického celku. Využívat fotografií na webových stránkách třídy, komentovat je či vyvěšovat denní zprávy o denním dění ve třídě v šatně dětí, případně psát tyto zprávy na webové stránky třídy;

-
- Využít iniciativy rodičů, kteří se chtějí podílet na přípravě a plánování tematických celků. Zvolit místo, schránku v šatně dětí, kam by mohli rodiče své nápady psát či vytvořit pracovní skupinu rodičů, kteří se chtějí podílet na přípravě a scházet se učitelkami na pracovních schůzkách;
 - Viditelně na dveře třídy napsat informaci Rodičům vstup povolen či Rodiče vítáni. Povzbuzovat rodiče ke vstupu do třídy, aby jim děti mohly ukázat, kde si hrály, co postavily, vyrobily;
 - Vyzkoušet 1x za měsíc uspořádat odpoledne určené pro hry rodičů s dětmi;
 - Pořádat odpolední akce pro děti a rodiče jak v rámci mateřské školy, tak častěji komornější třídní akce s ukázkou toho, co děti běžně v mateřské škole dělají, jak si v rámci tematického celku hrají;
 - Zaměřit se na to, co rodičům chybí na jednotlivých třídách v rámci spolupráce mateřské školy a rodiny. Zjišťovat to pravidelně pomocí anket či osobních dotazů;
 - Pokusit se ve spolupráci s rodiči vydávat časopis s básněmi, písněmi, hrami a úkoly v rámci aktuálního tematického celku;
 - Využít zaměstnání některých rodičů k exkurzím či besedám v rámci tematických celků;
 - Uspořádat odpolední či víkendový výlet rodičů s dětmi. Iniciátorem a organizátorem nemusí být vždy učitelky, ale i rodiče;
 - Přizvat rodiče k plánovaným úpravám exteriérů či interiérů mateřské školy, přijímat jejich nápady, připomínky;
 - Zřídit anonymní schránky na připomínky rodičů do šaten dětí.

ZÁVĚR

K výchově a vzdělávání předškolního dítěte je důležité vedení rodičů, pomoc mateřské školy a jejich vzájemná spolupráce. Ta by měla fungovat na základě vzájemného partnerství, oboustranné důvěry, tolerance a otevřenosti. Bakalářská práce je zaměřena na hledání možností této spolupráce

Teoretická část je rozdělena do 2 kapitol, které popisují rodinu a mateřskou školu, význam a možnosti jejich vzájemné spolupráce.

Praktická část je věnována akčnímu výzkumu, který pomocí dotazníků monitoruje a vyhodnocuje dosavadní spolupráci konkrétní mateřské školy a rodiny z pohledu rodičů a z pohledu učitelek. Shrnutím a analýzou výsledků vyvozuje doporučení a další postupy, které by mohly vést ke zlepšení a inovaci další spolupráce této mateřské školy a rodiny.

Bakalářská práce by se mohla stát inspirací i pro jiné mateřské školy v oblasti spolupráce mateřské školy a rodiny.

RESUMÉ

Bakalářská práce se zaměřuje na rodinu a mateřskou školu, které se spolupodílejí na výchově a vzdělávání předškolních dětí. Hledá možnosti jejich spolupráce v odborné literatuře a alternativních mateřských školách.

Praktická část popisuje spolupráci mateřské školy a rodiny v konkrétní třídě mateřské školy, analyzuje ji a hodnotí pomocí údajů získaných z dotazníků vyplněných rodiči a učitelkami mateřské školy. Odhaluje nedostatky, problémy, nedorozumění a promýšlí možnosti ke zkvalitnění a prohloubení další spolupráce.

Klíčová slova: rodina, předškolní dítě, mateřská škola, spolupráce

The aim of this thesis is to examine families and day-care centers (kindergartens) which participates in educating of preschool children. It tries to find ways of cooperation in a specialized publication and alternative day-care centers. Practical part of this thesis then analyzes and evaluates cooperation of a concrete day-care center and a family through running polls for parents and day-care center teachers. It describes, in a very detailed way, the cooperation between a day-care center and a family in a concrete class. It reveals failings, issues and misunderstandings a suggests way to improve the quality and strengthen the cooperation between a day-care center and a family.

Keywords: family, preschoolchild, day-care center, cooperation

SEZNAM LITERATURY

1. BRUCEOVÁ, Tina. *Předškolní výchova: deset principů moderní pedagogiky a jejich aplikace v praxi*. 1. vyd. Praha: Portál, 1996, 172 s. *Výchova dětí od 3 do 8 let*. ISBN 80-717-8068-5.
2. BUREŠOVÁ, Iveta, TUMOVÁ, Monika. *Třídní vzdělávací program: Příběhy kapříka Pepíka z truhličky na dně rybníka*. Plzeň, 2014.
3. GARDOŠOVÁ, Juliana a Lenka DUJKOVÁ. *Vzdělávací program Začít spolu: metodický průvodce pro předškolní vzdělávání*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003, 159 s. ISBN 80-717-8815-5.
4. HAVLÍNOVÁ, Miluše. *Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole: rozšířený a aktualizovaný modelový program (dokument a metodika)*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000, 220 s. ISBN 80-7178-383-8.
5. HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Psychologický slovník*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009, 774 s. ISBN 978-807-3675-691.
6. HELUS, Zdeněk. *Dítě v osobnostním pojetí: obrat k dítěti jako výzva a úkol pro učitele i rodiče*. 2., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009, 286 s. ISBN 978-807-3676-285.
7. HORKÁ, Hana, SYSLOVÁ, Zora. *Studie k předškolní pedagogice*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 121 s. ISBN 978-80-210-5467-7.
8. HRACHOVCOVÁ Marie a kol. *Sluníčko ti sílu dává, ze semínka květ se stává: Školní vzdělávací program 91. MŠ Plzeň*. Plzeň, 2013.
9. KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Dítě a mateřská škola: co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíjet*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2014, 256 s. ISBN 978-802-4744-353.
10. LAŽOVÁ, Ladislava. *Mateřská škola komunikuje s rodiči: výměna informací, řešení problémů*. Praha: Portál, 2013, 130 s. ISBN 978-80-262-0378-0.

-
11. *Cesty pedagogického výzkumu*. Editor Josef Maňák, Vlastimil Švec. Brno: Paido, 2004, 78 s. Pedagogický výzkum v teorii a praxi, sv. 1. ISBN 80-731-5078-6.
 12. MATĚJČEK, Zdeněk. *Dítě a rodina v psychologickém poradenství*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1992, 223 s. ISBN 80-042-5236-2.
 13. MERTIN, Václav. *Výchovné maličkosti: průvodce výchovou dítěte do 12 let*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011, 212 s. ISBN 978-807-3678-579.
 14. SEDLÁČKOVÁ, Hana, SYSLOVÁ, Zora, ŠTĚPÁNKOVÁ, Lucie. *Hodnocení výsledků předškolního vzdělávání*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2012. ISBN 978-80-7357-884-8.
 15. SMOLKOVÁ, Táňa. *Dítě v úctě přijmout--: vzdělávací program waldorfské mateřské školy*. 1. vyd. Praha: Maitrea, 2007, 112 s. ISBN 978-809-0376-120.
 16. SVOBODOVÁ, Eva. *Vzdělávání v mateřské škole: školní a třídní vzdělávací program*. Vyd. 1. Praha. ISBN 978-807-3677-749.
 17. ŠMELOVÁ, Eva. *Mateřská škola: teorie a praxe I*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004, 168 s. ISBN 80-244-0945-3.

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. *Úmluva o právech dítěte* [on-line]. Dostupné z:
http://www.unicef.cz/odkazove_zdroje_textove_materialy/prava_deti/umluva_o_pravech_ditete-plne_zneni.pdf

PŘÍLOHY

- Příloha A Školní vzdělávací program - Spoluúčast rodičů
- Příloha B Třídní vzdělávací program – Komunikace s rodiči
- Příloha C Formulář pro vstupní záznam dítěte
- Příloha D Ukázka hodnocení tematického celku rodiči
- Příloha E Ukázka zápisu do Deníku kapříka Pepíka
- Příloha F Akce pro děti a rodiče – fotografie
- Příloha G Dotazník typu A pro rodiče
- Příloha H Dotazník typu B pro učitelky

PŘÍLOHA A Školní vzdělávací program - Spoluúčast rodičů

- Rodiče chápeme jako své partnery a přijímáme je s otevřeností.
- Mateřská škola doplňuje rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhá zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení
- Umožňujeme rodičům přístup do třídy a účastnit se činností se svým dítětem nejen v adaptačním procesu
- Vytváříme partnerský vztah s rodiči, umožňujeme jim účastnit se tvorby i hodnocení programu školy (náměty, připomínky)
- Máme zájem o prosperitu dětí a společné řešení problémů
- Vedeme průběžné dialogy o dítěti, jeho prospívání, rozvoji a učení, poradenské činnosti pro rodiče ve věcech výchovy a vzdělávání jejich dětí, poskytujeme odbornou péči
- Rodičům nabízíme jedenkrát v týdnu konzultační hodiny
- V případě nestandardních projevů dítěte (po konzultaci s učitelkami popřípadě ředitelkou školy) by rodiče měli respektovat doporučení k odbornému vyšetření, se závěry neprodleně seznámit školu
- Informujeme rodiče nově nastupujících dětí o významu podpory samostatnosti a vytvoření hygienických návyků ještě před nástupem do mateřské školy
- Zajišťujeme kvalitního informačního systému – každodenní komunikace s učitelkami, nástěnky pro rodiče, webové stránky, konzultace s ředitelkou školy, schůzky s rodiči, dny otevřených dveří
- Podporujeme spoluúčast rodiny na netradičních formách aktivit navozujících pohodovou atmosféru a klima důvěry mezi rodiči, školou a dětmi – akce dětem i rodičům pro radost
- Zpracováváme ankety pro rodiče dětí, evidujeme názory, přání a potřeby partnerů vzdělávání a na získané podněty reagujeme
- Zajišťujeme organizaci provozu školy tak, aby vyhovovala rodičům
- Získáváme sponzory z řad rodičů pro zkvalitnění podmínek vzdělávání

PŘÍLOHA B Třídní vzdělávací program - Komunikace s rodiči

- každodenní rozhovory při příchodu dítěte do mateřské školy a jeho vyzvedávání
- denní zprávy pro rodiče v šatně dětí „Co ve školce děláme“, fotografie na webových stránkách třídy
- třídní schůzky (začátek školního roku, před odjezdem na školu v přírodě, případně dle potřeby)
- informace na nástěnkách v šatně dětí, e-mailech, na webových stránkách MŠ (plánované akce, aktuality ..)
- zapisování dojmů, připomínek, nápadů rodiči (prostřednictvím e-mailu), zakládání do TVP
- možnost individuálních konzultací každý čtvrtek 16.00 – 17.00 hod.
- odpolední akce pro děti a rodiče, výtvarné dílny /cca 6x ročně/

PŘÍLOHA C Formulář pro vstupní záznam dítěte

91. mateřská škola Plzeň, Jesenická 11, příspěvková organizace

FORMULÁŘ PRO VSTUPNÍ ZÁZNAM DÍTĚTE	
<i>Jméno a příjmení dítěte:</i>	
<i>Datum narození:</i>	
<i>Bydliště:</i>	
<i>Rodina:</i>	<i>úplná, matka samoživitelka, rozvedená, dítě v péči otce, v péči prarodiče, apod. (zaškrtněte)</i>
<i>Název zdravotní pojišťovny / kód:</i>	
<i>Tel., mob.:</i>	
<i>Sourozenci: (věk, jméno)</i>	
<i>Zdravotní stav dítěte: (alergie apod.)</i>	
<i>Samostatnost dítěte v sebeobsluze, v řešení problému:</i>	
<i>Jak dítě navazuje kontakt s dětmi:</i>	
<i>Jak dítě navazuje kontakt s dospělými:</i>	
<i>S čím si rádo hraje:</i>	
<i>Oblíbená jídla:</i>	
<i>Co odmítá jíst a nabízí se mu to?</i>	
<i>Charakteristika dítěte (povaha):</i>	
<i>Co chcete vzkázat učitelkám:</i>	

PŘÍLOHA D Ukázka hodnocení tematického celku rodiči

Tematický celek: VZHŮRU NA PALUBU, DÁLKY VOLAJÍ

Téma Vzhůru na palubu bych hodnotila jako jedno z nejlepších témat - ne-li TOP. Tomík mi doma zpíval písničku o námořníkovi, jejíž celé znění jsem slyšela až na odpolední akci. Ta byla pochopitelně skvělá a našťěstí nám počasí dopřálo i buřty :)

Co se týče školky v přírodě, tam jsem se bála, že si pro něj pojedou, ale opak se stal pravdou. Neskutečně se mu tam líbilo a to díky vám. Díky fotkám jsme věděli, jak se vám daří a jak moc se jim tam věnujete. Naši třídu nám můžou ostatní jen závidět.

Ahoj námořníci, myslím, že se téma Vzhůru na palubu opravdu velmi povedlo. V tématu jste nezapomněly na nic. Voda, lodě, trička, kotvy, ploutve, čepice, lana, ryby.... a nakonec i tematické vyprávění v ZOO!!! Prostě opravdu skvěle propracované a promyšlené. Odpolední akce byla příjemná, dětičky ukázaly, co se naučily za písničky a básničky, jen Tereška nechtěla moc spolupracovat. :(Možná to bylo tím, že byla déle nemocná.

Je krásné vidět, jak děti chodí do školky rády, jak se těší, co je bude ve školce čekat. Jsem moc ráda, že s dětmi takto pracujete. Není to totiž všude běžné. Jsem ráda, že chodíme do Kapříků.

Podle fotek ze školky v přírodě jsem viděla, že se děti naučily dost nových věcí. Na odpolední akci se to potvrdilo. Např. jak Míša naprosto suverénně uvázal námořnický uzel, namotal si kotvu na ruku,... Akce byla opět nádherná, asi nejvíc se mi líbila písnička "Byla jedna holčička v naší ulici ..." Fakt vás obdivuji, kam na ty nápady pořád chodíte...:-)

Hodnocení dneska moc nedám, protože Honzík nebyl ve školce v přírodě, ani nechodil do školky v době, kdy bylo poslední téma, ale aspoň odpolední akci jsme zvládli :-)

Odpolední námořnická akce byla bezvadná! Zabavily se nejen děti, ale i rodiče (alespoň já tedy ano). Úkoly se krásně hodily k tématu a vystoupení dětí bylo uvolněné a vtipné :-). Čekala jsem, že přijdeme s Honzíkem jen na chvíli, ale nakonec se pěkně bavil a 2 hodinky, které jsme s vámi strávili, byly moc prima!

S Lucinkou Vám moc děkujeme za krásné odpoledne. Hry byly perfektní, super vymyšlené a připravené. A to co jste s dětmi předvedli jako námořníci bylo na 1* Umíte je zaujmout, hltají každé Vaše slovo a je vidět jak jsou šťastné a spokojené. Luci celou cestu domů hučela, proč jsme tam ještě nemohly zůstat, že jsme tam byly jen chvíli, což je důkaz toho, že to tam bylo super, vše hezké rychle utíká.

Už jsem to psala několikrát a ráda napíši znovu: JSTE NEJLEPŠÍ ŽENSKÉ NA SPRÁVNÉM MÍSTĚ!!!!!!!

Jsem nadšená z toho, jak moc jste aktivní, a ze spolupráce s námi, rodiči. Kačence i mně se námořnické téma moc líbí. Jsem moc ráda, že se začlenila do kolektivu a našla si kamarádky, protože ze začátku to tak nevypadalo. Od třetího týdne v září už se do školky těší. Jsem moc vděčná i za fotky, které přibývají okamžitě. Odpolední akce se nám moc líbila a jsem ráda, že místo secvičeného vystoupení jsme viděli, co děti ve školce dělají.

PŘÍLOHA E Ukázka zápisu do Deníku kapříka Pepíka

BYL JSEM SAŇKOVAT.

KOUPAL JSEM SE VE VANĚ.

ČISTIL JSEM SI ZUBY.

ZAMILOVAL JSEM SE ... ♡

SUŠILI MĚ V TROUBĚ.

MAZLIL JSEM SE S TEREZKOU...

... I S TATÍNKEM!

POŘÁD JSEM CHTĚL KOUKAT NA POHÁDKY...

Moc jsem se těšila, až bude Kapřík Pepík na víkend u nás. Hned v pátek odpoledne jsem mu ukázala celý náš byt - kde spím a jaké máme hračky. Že koscíček jsem mu poselila domeček a pak jsme si spolu hráli. Samozřejmě kapřík Pepík spínkal se mnou v postýlce. Měli jsme u sebe svíčkolko, aby-
chom se nebáli.

na bruslích. Kapříkovi Pepíkovi se na zimáku moc líbilo, a když jsme přišli domů, byl krásně uhavený. Rychle jsme se tedy vykoukali a zavezli se do pelišku.

V noci nás probudilo strašné chrápaní - byl to můj brácha Mareš. Protože se v takovém ránušku vůbec nedalo spát, šli jsme s kapříkem k mamince a tatičkovi.

V neděli ráno jsme se hasnítali a pak si hráli s koscíčkami. Poselila jsem kapříkovi nejenom domeček, ale i kyblík, aby si měl kde zaplavat. Po obědě jsme vyrazili ven. Kapříkovi se nech-
tělo moc chodit, takže jsem ho musela vzít na záda.

Šli jsme na hřiště, kde jsme kapříka pěkně potloupli a svezli se na tobogánu. Byli jsme se také podívat na jeho bráčky v rybníce, cen byl ale zamrzlý, a my nic neviděli.

Když jsme se v sobotu nasnídali (kapříkovi Pepíkovi moc chutnalo), vyrazili jsme na procházku a nakoupili. Já s kapříkem Pepíkem jsme jeli ve vozíku s autíčkem. Po obědě jsme vyrazili bruslit. Kapříka jsem pořádně oblékla, aby mu nebyla zima, a pěkně jsme ho povozili

PŘÍLOHA F Akce pro děti a rodiče

PŘÍLOHA G Dotazník typu A - pro rodiče

Dobrý den,

jmenuji se Iveta Burešová, jsem učitelkou 91. mateřské školy, Plzeň, Jesenická 11, příspěvková organizace ve třídě Kapříci a současně studentkou 3. ročníku Pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni, obor Předškolní a mimoškolní pedagogika.

Chtěla bych Vás požádat o vyplnění anonymního dotazníku. Vaše odpovědi mi poskytnou materiál potřebný k vypracování bakalářské práce na téma **Možnosti spolupráce mateřské školy s rodinou**, jejímž cílem je zjistit úroveň spolupráce mateřské školy (dále jen MŠ) s rodinou a případně ji obohatit o nové podněty.

Vaše odpovědi kroužkujte, případně doplňte odpověď slovy. U otázek, kde je poznamenáno, ještě odpověď podtrhněte. Vyplněný dotazník vložte do přiložené obálky, zalepte a odevzdejte třídním učitelkám nejpozději **do 20.2.2015**

Děkuji za ochotu a spolupráci.

1) Kolik let je vašemu dítěti?

- a) 3 roky b) 4 roky c) 5 let d) 6 let e) 7 let

2) Jak dlouho vaše dítě navštěvuje mateřskou školu?

- a) 1. rokem b) 2. rokem c) 3. rokem d) 4. rokem

3) Jakého pohlaví je vaše dítě?

- a) chlapec b) děvče

4) Jakým způsobem jste se seznámili vy a vaše dítě s MŠ?

- a) Při zápisu do MŠ
b) Na Dni otevřených dveří
c) Zhlédnutím webových stránek MŠ
d) Jiným způsobem. Jak? ...

5) Jakým způsobem jste se seznámili vy a vaše dítě s konkrétní třídou a třídními učitelkami?

- a) Při nástupu do MŠ
b) Návštěvou třídy před nástupem dítěte do MŠ
c) Třidu navštěvoval (navštěvuje) starší sourozenec
d) Jinak. Jak? ...

6) Uvítali byste jiný způsob seznámení s konkrétní třídou a třídními učitelkami? Jaký?

- a) Představení třídních učitelek na informační schůzce pro rodiče nových dětí
b) Odpolední setkání s učitelkami a dětmi ve třídě před nástupem našeho dítěte do MŠ
c) Formou individuálního rozhovoru s učitelkami před nástupem našeho dítěte do MŠ

-
- d) Vyhovuje nám současná forma
 - e) Jiný způsob. Jaký?

7) Jakým způsobem jste seznámili třídní učitelky s individualitou vašeho dítěte?

- a) Osobním pohovorem s učitelkou před nástupem do MŠ
- b) Osobním pohovorem s učitelkou na zahajovacím třídním aktivu
- c) Vyplněním dotazníku o mém dítěti vytvořeného mateřskou školou
- d) Při nástupu do MŠ
- e) Jinak. Jaký? ...

8) Uvítali byste jiný způsob seznámení s individualitou vašeho dítěte třídními učitelkami?

- a) Osobní pohovor s učitelkami před nástupem dítěte do MŠ
- b) Osobní pohovor na třídním aktivu v září
- c) Vyplněním podrobnějšího dotazníku vytvořeného MŠ
- d) Myslím, že učitelky poznají mé dítě po nástupu do MŠ
- e) Jiný. Jaký? ...

9) Jaký informační systém týkající se akcí třídy či MŠ je vám nabízen a jaký upřednostňujete? *(zakroužkujte nabízené možnosti, podtrhněte vámi upřednostňované)*

- a) Nástěnka
- b) Webové stránky školy (třídy)
- c) E-mail
- d) Osobní připomenutí
- e) Jiný. Jaký?...

10) Jaký informační systém týkající se individuálních pokroků vašeho dítěte je vám nabízen a jaký upřednostňujete? *(zakroužkujte nabízené možnosti, podtrhněte vámi upřednostňované)*

- a) Konzultační hodiny v určený den mateřskou školou
- b) Konzultační hodiny v jakýkoli jiný den po předchozí domluvě s učitelkou
- c) Písemné zprávy
- d) Rozhovory při předávání či vyzvedávání dítěte z mateřské školy
- e) Jiný. Uvedte jaký...

11) Využíváte nabízených konzultačních hodin?

- a) ANO, uveďte, jak často ...
- b) NE, uveďte proč ...

12) Jste informováni o tom, co děti v rámci tematického celku denně dělají, co se učí?

- a) ANO, zajímá nás to
- b) ANO, ale příliš nás to nezajímá
- c) NE, ale zajímalo by nás to
- d) NE, ani nemáme potřebu

13) Jakým způsobem se o činnostech dozvídáte či byste se chtěli dozvídat?

- a) Stačí nám vyprávění dítěte
- b) Čtením denních zpráv o činnostech dětí na nástěnce
- c) Z fotografií na webových stránkách
- d) Z písemných informací na webových stránkách
- e) E-mailem
- f) Ústně od třídních učitelek
- g) Jiné návrhy ...

14) Podílíte se svými nápady na přípravě tematického celku (např. navrhováním tématu, činností,...)?

- a) ANO
- b) NE, ale rádi bychom
- c) NE, necítíme potřebu

15) Jakým způsobem se podílíte či byste se chtěli podílet na přípravě tematického celku?

- a) Vypisováním nápadů na nástěnku v šatně
- b) Osobním sdělením učitelkám na třídě
- c) E-mailem
- d) Jinak? Uveďte jak ...

16) Můžete kdykoli vstoupit do třídy, prohlédnout si výtvary vašeho dítěte, pohrát si s ním, či mu pomoci uklidit hračky?

- a) ANO, využíváme tuto možnost
- b) ANO, ale tuto možnost nevyužíváme
- c) NEVÍME, ale rádi bychom tuto možnost využili
- d) NEVÍME, ale tuto možnost bychom nevyužili
- e) NE, ale rádi bychom tuto možnost využili
- f) NE, ani bychom tuto možnost nevyužili

17) Uvítali byste odpoledne vymezené pro hraní rodičů s dětmi?

- a) ANO
- b) NE

18) Pokud ANO, jak často?

- a) 1x týdně
- b) 1x za 14 dní
- c) 1x za měsíc

19) Jaké akce pro děti a rodiče jsou vám nabízeny a které upřednostňujete? *(zakroužkujte nabízené možnosti, podtrhněte vámi upřednostňované)*

- a) Celoškolské
- b) Třídní
- c) Kombinaci obojího
- d) Žádné

20) Jak hodnotíte spolupráci MŠ a rodiny ve vaší třídě? *(využijte stupnici 1 – 5, přičemž 1 výborná, 5 nedostačující)*

- 1 2 3 4 5

21) Porovnáváte spolupráci MŠ s rodinou ve vaší třídě s jinou třídou respektive MŠ?

- a) ANO, úroveň je dle mého názoru srovnatelná
- b) ANO, úroveň v naší třídě je podstatně vyšší
- c) ANO, úroveň v naší třídě je nižší
- d) NEMÁME MOŽNOST porovnání
- e) NE, necítíme potřebu

22) Co oceňujete na spolupráci MŠ s rodinou ve vaší třídě respektive MŠ?

- a) Vstřícnost učitelek
- b) Akce pro děti a rodiče
- c) Informace o denním dění ve třídě
- d) Informace o akcích třídy (mateřské školy)
- e) Informace o našem dítěti a jeho pokrocích
- f) Něco jiného. Co? ...

23) Co vám chybí na spolupráci MŠ s rodinou ve vaší třídě?

- a) Větší vstřícnost ze strany učitelek
- b) Více akcí pro děti a rodiče
- c) Lepší informovanost o denním dění ve třídě
- d) Lepší informovanost o akcích třídy (MŠ)
- e) Více informací o našem dítěti a jeho pokrocích
- f) Něco jiného. Co? ...

24) Uvítali byste časopis (brožuru) s úkoly pro děti v rámci tematického celku?

- a) ANO
- b) NE
- c) NEVÍM

25) Navrhněte další možnosti spolupráce MŠ s rodinou: *případně využijte i druhou stranu papíru*

PŘÍLOHA H Dotazník typu B - pro učitelky

Milé kolegyně,

Chtěla bych Vás požádat o vyplnění anonymního dotazníku. Vaše odpovědi mi poskytnou materiál potřebný k vypracování bakalářské práce na téma **Možnosti spolupráce mateřské školy s rodinou**, jejímž cílem je zjistit úroveň spolupráce mateřské školy (dále jen MŠ) s rodinou a případně ji obohatit o nové podněty.

Vaše odpovědi kroužkujte, případně doplňte odpověď slovy. U otázek, kde je poznamenáno, ještě odpověď podtrhněte.

Děkuji za ochotu a spolupráci. Iveta Burešová

1) Jakou máte praxi jako učitelka MŠ?

- a) do 5 let b) 6 – 10 let c) 11 - 15 let d) více než 16 let

2) Jakým způsobem se seznamujete s dětmi a jejich rodiči?

- a) Při nástupu do MŠ
b) Umožněním návštěvy třídy před nástupem dítěte do MŠ
c) Jinak. Jak?

3) Uvítala byste jiný způsob seznámení s dětmi a rodiči? Jaký?

- f) Představení třídních učitelek v červnu na informační schůzce pro rodiče nových dětí
g) Odpolední setkání s rodiči a dětmi ve třídě před nástupem dětí do MŠ
h) Formou individuálního rozhovoru s rodiči před nástupem dítěte do MŠ
i) Vyhovuje nám současná forma
j) Jiný způsob. Jaký?

4) Jakým způsobem jste se seznámila s individualitou jednotlivých dětí?

- f) Osobním pohovorem s rodiči před nástupem do MŠ
g) Osobním pohovorem s rodiči na zahajovacím třídním aktivu
h) Prostudováním vyplněného dotazníku o dítěti vytvořeného mateřskou školou
i) Při nástupu do MŠ
j) Jinak. Jak? ...

5) Uvítala byste jiný způsob seznámení s individualitou jednotlivých dětí?

- f) Osobní pohovor s rodiči před nástupem dítěte do MŠ
g) Osobní pohovor s rodiči na zahajovacím třídním aktivu

-
- h) Prostudováním dotazníku vytvořeného MŠ
 - i) Myslím, že stačí dítě poznat po nástupu do MŠ
 - j) Jiný. Jaký? ...

6) Jaký informační systém týkající se akcí třídy či MŠ rodičům nabízíte a jaký upřednostňujete?

(zakroužkujte nabízené možnosti, podtrhněte vámi upřednostňované)

- f) Nástěnka
- g) Webové stránky školy (třídy)
- h) E-mail
- i) Osobní připomenutí
- j) Jiný. Jaký?

7) Jaký informační systém týkající se individuálních pokroků jednotlivých dětí rodičům nabízíte a jaký upřednostňujete? *(zakroužkujte nabízené možnosti, podtrhněte vámi upřednostňované)*

- f) Konzultační hodiny s rodiči v určený den mateřskou školou
- g) Konzultační hodiny s rodiči v jakýkoli jiný den po předchozí domluvě s učitelkou
- h) Písemné zprávy
- i) Rozhovory při předávání či vyzvedávání dítěte z mateřské školy
- j) Jiný. Uvedte jaký...

8) Proč jsou dle vašeho názoru nabízené konzultační hodiny rodiči minimálně využívány?

- c) Časové vytížení rodičů
- d) Nevyhovující den určený MŠ
- e) Nezájem rodičů o názor učitelek
- f) Jiný důvod. Jaký? ...

9) Informujete rodiče o tom, co děti v rámci tematického celku denně dělají, co se učí?

- e) ANO, rodiče to zajímá
- f) ANO, ale rodiče to příliš nezajímá
- g) NE, nenapadlo nás to
- h) NE, rodiče to nezajímá

10) Jaký způsob informací o činnostech v rámci tematického celku pro rodiče se vám zdá vyhovující?

- h) Myslím, že stačí vyprávění dítěte
- i) Vyvěšování denních zpráv o činnostech dětí na nástěnce
- j) Fotografie na webových stránkách
- k) Písemné informace na webových stránkách
- l) E-mail
- m) Ústně na dotaz rodičů
- n) Jiné návrhy ...

11) Podílí se rodiče svými nápady na přípravě tematického celku (např. navrhováním tématu, činností,...)?

- d) ANO
- e) NE, ale rádi bychom, aby se podíleli
- f) NE, nepřejeme si to

12) Jakým způsobem se rodiče podílí, či byste se chtěli, aby se podíleli na přípravě tematického celku?

- e) Vypisováním nápadů na nástěnku v šatně
- f) Osobním sdělením učitelkám na třídě
- g) E-mailem
- h) Jinak? Uveďte jak ...

13) Umožňujete rodičům kdykoli vstoupit do třídy, prohlédnout si výtvary svého dítěte, pohrát si s ním, či mu pomoci uklidit hračky?

- g) ANO, rodiče využívají tuto možnost
- h) ANO, ale tuto možnost rodiče nevyžívají
- i) NE, ale rády vstup do třídy rodičům umožníme
- j) NE, ani si to nepřejeme

14) Umožnily byste odpoledne vymezené pro hraní rodičů s dětmi?

- b) ANO
- b) NE

15) Pokud ANO, jak často?

- b) 1x týdně b) 1x za 14 dní c) 1x za měsíc

16) Jaké akce pro děti a rodiče nabízíte a které upřednostňujete?

(zakroužkujte nabízené možnosti, podtrhněte vámi upřednostňované)

- e) Celoškolské
f) Třídní
g) Kombinaci obojího
h) Žádné

17) Jak hodnotíte spolupráci MŠ a rodiny ve vaší třídě ze strany mateřské školy?

(využijte stupnici 1 – 5, přičemž 1=výborná, 5=nedostačující)

- 1 2 3 4 5

18) Jak hodnotíte spolupráci MŠ a rodiny ve vaší třídě ze strany rodičů?

(využijte stupnici 1 – 5, přičemž 1=výborná, 5=nedostačující)

- 1 2 3 4 5

19) Porovnáváte spolupráci MŠ s rodinou ve vaší třídě s jinou třídou respektive MŠ?

- f) ANO, úroveň je dle mého názoru srovnatelná
g) ANO, úroveň v naší třídě je dle mého názoru vyšší
h) ANO, úroveň v naší třídě je dle mého názoru nižší
i) NEMÁM MOŽNOST porovnání
j) NE, nemám potřebu porovnávat

20) Co oceňujete na spolupráci MŠ s rodinou ve vaší třídě respektive MŠ?

- g) Vstřícnost rodičů
h) Účast na akcích pro děti a rodiče
i) Zájem o denní dění ve třídě
j) Zájem o informace o akcích třídy (mateřské školy)
k) Zájem o informace o dítěti a jeho pokrocích
l) Něco jiného. Co? ...

21) Co vám chybí na spolupráci MŠ s rodinou ve vaší třídě respektive v MŠ?

- g) Větší vstřícnost ze strany rodičů
- h) Větší zájem o akce pro děti a rodiče
- i) Zájem rodičů o denní dění ve třídě
- j) Sledování informací o akcích třídy (MŠ) rodiči
- k) Větší zájem rodičů o informace o dítěti a jeho pokrocích
- l) Něco jiného. Co? ...

22) Myslíte si, že by rodiče uvítali časopis (brožuru) s úkoly pro děti v rámci tematického celku?

- b) ANO
- b) NE

23) Byla byste ochotna takový časopis ve spolupráci s rodiči vydávat?

- a) ANO
- b) NE

24) Navrhněte další možnosti spolupráce MŠ s rodinou: